

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

Магістерська робота

на тему «Управління фінансовою безпекою страхової компанії»

Виконала: студентка 6-го курсу, групи 601-УФБ

Спеціальності

072 «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»

за освітньо-професійною програмою «Управління
фінансово-економічною безпекою»

другого (магістерського) рівня вищої освіти

Зубок В.В.

Керівник: к.е.н., доцент Скриль В.В.

Рецензент: директор Козуб Ю.Ю.

Засвідчую, що в цій роботі немає запозичень із
праць інших авторів без відповідних посилань

Зубок В.В.

Підтверджую достовірність даних, використаних
у роботі

Зубок В.В.

Полтава, 2025 року

АНОТАЦІЯ

Зубок В.В. Управління фінансовою безпекою страхової компанії. Рукопис. Магістерська робота на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» за освітньо-професійною програмою «Управління фінансово-економічною безпекою», Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Полтава, 2025.

Робота містить 78 сторінок, 15 таблиць, 16 рисунків, список літератури з 80 джерел та 3 додатки.

Ключові слова: фінансова безпека, страхова компанія, управління ризиками, фінансова стійкість, ефективність управління.

Тема магістерської роботи є досить актуальною, оскільки у сучасних умовах економічної нестабільності, військових конфліктів, глобалізації ринків і зростаючих ризиків, страхові компанії зіштовхуються з численними викликами, які впливають на їхню фінансову стійкість та здатність виконувати зобов'язання перед клієнтами. Фінансова безпека страховика є базовою передумовою для його успішної діяльності, оскільки саме від неї залежить довіра клієнтів, стабільність страхових ринків та економіки загалом.

Метою роботи є аналіз теоретичних основ та практичних аспектів управління фінансовою безпекою страхової компанії ПрАТ «СК «УНІКА», а також розробка рекомендацій щодо її покращення.

Об'єктом дослідження є фінансова безпека страхової компанії, а предметом – механізми та інструменти її забезпечення. Аналіз проведено на прикладі ПрАТ «СК «УНІКА», одного з провідних учасників страхового ринку України, який демонструє високий рівень адаптивності до змін зовнішнього середовища.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних аспектів управління фінансовою безпекою страхової компанії,

зокрема механізми, інструменти та заходи, спрямовані на забезпечення її фінансової стійкості, ефективності діяльності та захисту від ризиків у сучасних умовах.

У теоретичній частині роботи визначено поняття та сутність фінансової безпеки страхової компанії; проаналізовано теоретичні підходи до управління фінансовою безпекою страховика; досліджено регулювання та нагляд за фінансовою діяльністю страхових компаній під час воєнного стану.

У розрахунково-аналітичній частині роботи надано загальну характеристику страхової компанії; проведений аналіз основних показників діяльності страхової компанії; оцінено рівень фінансової безпеки страхової компанії; розроблено стратегії управління фінансовою безпекою страхової компанії в умовах сучасних викликів; запропоновано впровадження сучасних технологій для вдосконалення управління фінансовою безпекою страхової компанії.

Практична цінність роботи полягає у розробці рекомендацій щодо вдосконалення механізмів управління фінансовою безпекою страхової компанії, спрямованих на забезпечення її фінансової стійкості, мінімізацію ризиків і підвищення ефективності діяльності. Отримані результати можуть бути використані для розробки заходів із оптимізації структури капіталу, покращення управління страховими резервами, оцінки ризиків та зростання конкурентоспроможності страхової компанії. Запропоновані підходи можуть знайти застосування в практичній діяльності страхових компаній для досягнення стабільного розвитку та довгострокового збереження фінансової безпеки.

Інформаційне забезпечення дослідження включає закони, нормативні акти, інформаційні матеріали, що стосуються теми вивчення, а також фінансова звітність за 2021-2023 роки ПрАТ «СК «УНІКА».

SUMMARY

Zubok V.V. Management of financial security of an insurance company. Master's work on obtaining a second (master's) level of higher education from the specialty 072 "Finance, Banking, Insurance and Stock Market" in the educational and professional program "Management of Financial and Economic Security", National University Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnica, Poltava, 2025.

The work comprises 78 pages, 15 tables, 16 figures, a list of references with 80 sources, and 3 appendices.

Keywords: financial security, insurance company, risk management, financial stability, management efficiency.

The topic of the master's thesis is quite relevant, because in modern conditions of economic instability, military conflicts, globalization of markets and growing risks, insurance companies face numerous challenges that affect their financial stability and ability to fulfill obligations to customers. The financial security of an insurer is a basic prerequisite for its successful activity, since customer confidence, the stability of insurance markets and the economy as a whole depend on it.

The purpose of the work is to analyze the theoretical foundations and practical aspects of financial security management of the insurance company PJSC "IC "UNIQA", as well as to develop recommendations for its improvement.

The object of the study is the financial security of the insurance company, and the subject is the mechanisms and tools for ensuring it. The analysis is carried out on the example of PJSC "IC "UNIQA", one of the leading participants of the insurance market of Ukraine, which demonstrates a high level of adaptability to changes in the external environment.

The subject of the study is a set of theoretical, methodological and practical aspects of managing the financial security of an insurance company, in particular

mechanisms, tools and measures aimed at ensuring its financial stability, efficiency of activities and protection from risks in modern conditions.

In the theoretical part of the work, the concept and essence of financial security of an insurance company are defined; theoretical approaches to managing the financial security of the insurer are analyzed; The regulation and supervision of the financial activities of insurance companies during martial law has been studied.

In the calculation and analytical part of the work, the general characteristics of the insurance company are provided; the analysis of the main indicators of the insurance company's activity was carried out; the level of financial security of the insurance company is assessed; strategies for managing the financial security of the insurance company in the face of modern challenges have been developed; The introduction of modern technologies to improve the management of the financial security of the insurance company is proposed.

The practical value of the work lies in the development of recommendations for improving the mechanisms of financial security management of the insurance company, aimed at ensuring its financial stability, minimizing risks and increasing the efficiency of activities. The results obtained can be used to develop measures to optimize the capital structure, improve the management of insurance reserves, assess risks and increase the competitiveness of the insurance company. The proposed approaches can be used in the practical activities of insurance companies to achieve stable development and long-term preservation of financial security.

The information support of the study includes laws, regulations, information materials related to the topic of study, as well as financial statements for 2021-2023 of PJSC "IC "UNIQA".

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ	8
1.1. Поняття та сутність фінансової безпеки страхової компанії	8
1.2. Теоретичні підходи до управління фінансовою безпекою страховика.....	15
1.3. Регулювання та нагляд за фінансовою діяльністю страхових компаній під час воєнного стану	21
Висновки до розділу 1.....	24
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ПРАТ «СК «УНІКА».....	26
2.1. Загальна характеристика страхової компанії	26
2.2. Основні показники діяльності страхової компанії	32
2.3. Оцінка рівня фінансової безпеки страхової компанії	40
Висновки до розділу 2.....	48
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ ПРАТ «СК «УНІКА».....	50
3.1. Розробка стратегії управління фінансовою безпекою страхової компанії в умовах сучасних викликів.....	50
3.2. Впровадження сучасних технологій для вдосконалення управління фінансовою безпекою страхової компанії	57
Висновки до розділу 3.....	65
ВИСНОВКИ	67

				МР 601 УФБ 23004			
	П. І. Б.	Підпис	Дата	Управління фінансовою безпекою страхової компанії	Літ.	Арк.	Акрюшів
Розроб.	Зубок В.В.				3	78	
Перевір.	Скриль В.В.						
Н. Контр.	Скриль В.В.				Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування		
Затверд.	Свистун Л.А.						

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	69
ДОДАТКИ	78

				MP 601 УФБ 23004			
	П. І. Б.	Підпис	Дата	<i>Управління фінансовою безпекою страхової компанії</i>	Літ.	Арк.	Акрушів
<i>Розроб.</i>	<i>Зубок В.В.</i>					4	78
<i>Перевір.</i>	<i>Скриль В.В.</i>				<i>Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування</i>		
<i>Н. Контр.</i>	<i>Скриль В.В.</i>						
<i>Затверд.</i>	<i>Свистун Л.А.</i>						

ВСТУП

Актуальність теми «Управління фінансовою безпекою страхової компанії» зумовлена важливістю забезпечення стабільності й надійності страхових компаній як ключових учасників фінансового ринку. У сучасних умовах економічної нестабільності, військових конфліктів, глобалізації ринків і зростаючих ризиків, страхові компанії зіштовхуються з численними викликами, які впливають на їхню фінансову стійкість та здатність виконувати зобов'язання перед клієнтами. Фінансова безпека страховика є базовою передумовою для його успішної діяльності, оскільки саме від неї залежить довіра клієнтів, стабільність страхових ринків та економіки загалом.

Значущість теми зростає в умовах військового стану в Україні, який створює додаткові ризики для функціонування страхових компаній. Зокрема, це стосується зниження платоспроможності клієнтів, зростання збитковості окремих страхових продуктів, впливу інфляції на структуру активів і пасивів, а також посилення регуляторного контролю. Забезпечення фінансової безпеки вимагає від компаній адаптивності, здатності до ефективного управління ризиками, раціонального використання фінансових ресурсів і вдосконалення внутрішніх процесів.

Додатковим аспектом актуальності є інтеграція страхових компаній у світові фінансові системи. Це вимагає від них відповідності міжнародним стандартам прозорості, управління ризиками та платоспроможності. Крім того, в умовах цифровізації фінансових послуг зростають кіберризики, які також впливають на фінансову безпеку страховиків.

Наукова та практична значущість теми полягає в тому, що ефективне управління фінансовою безпекою страхової компанії не лише сприяє її стійкому розвитку, а й забезпечує захист інтересів клієнтів, партнерів і всієї фінансової системи. Тому дослідження механізмів, інструментів і стратегій управління фінансовою безпекою є актуальним для розробки практичних рекомендацій,

спрямованих на зміцнення фінансової стійкості страхових компаній та підвищення їх конкурентоспроможності.

Таким чином, тема роботи відповідає сучасним викликам, які стоять перед страховим ринком, і має важливе теоретичне та прикладне значення для забезпечення стабільності й ефективності діяльності страхових компаній.

Метою даної роботи є аналіз теоретичних основ та практичних аспектів управління фінансовою безпекою страхової компанії ПрАТ «СК «УНІКА», а також розробка рекомендацій щодо її покращення.

Для досягнення мети було визначено такі завдання:

1. Дослідити поняття, сутність та механізм забезпечення фінансової безпеки страхової компанії.

2. Вивчити регуляторні аспекти та нагляд за фінансовою діяльністю страховиків, особливо в умовах воєнного стану.

3. Провести аналіз фінансової безпеки ПрАТ «СК «УНІКА», включаючи загальну характеристику компанії, основні показники її діяльності та оцінку рівня фінансової безпеки.

4. Розробити рекомендації щодо вдосконалення управління фінансовою безпекою ПрАТ «СК «УНІКА».

Об'єктом дослідження є фінансова безпека страхової компанії, а предметом – механізми та інструменти її забезпечення. Аналіз проведено на прикладі ПрАТ «СК «УНІКА», одного з провідних учасників страхового ринку України, який демонструє високий рівень адаптивності до змін зовнішнього середовища.

Методичною основою роботи є загальнонаукові методи пізнання, такі як аналіз, синтез, порівняння, а також спеціальні економічні методи: фінансовий аналіз, прогнозування та системний підхід. У роботі використано нормативно-правові акти України, статистичні дані про діяльність ПрАТ «СК «УНІКА», а також результати досліджень у сфері фінансової безпеки.

Структура роботи складається з трьох розділів. У першому розділі розглядаються теоретичні аспекти управління фінансовою безпекою страховика, включаючи поняття, сутність, механізми та регулювання фінансової діяльності в

умовах воєнного стану. Другий розділ присвячено аналізу діяльності ПрАТ «СК «УНІКА», її фінансових показників та рівня фінансової безпеки. У третьому розділі подано напрями вдосконалення управління фінансовою безпекою компанії.

Результати дослідження мають практичне значення для підвищення ефективності управління фінансовою безпекою страхових компаній, що сприятиме їх стабільності та стійкості в умовах сучасних викликів.

У процесі дослідження були використані законодавчі й нормативно-правові акти, монографії, наукові публікації з питань управління фінансовою безпекою страхової компанії, а також фінансова звітність ПрАТ «СК «УНІКА».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

1.1. Поняття та сутність фінансової безпеки страхової компанії

Чітке визначення теоретичних засад фінансової безпеки страхової компанії дозволяє розкрити її сутність, виявити фактори, що впливають на забезпечення безпеки, а також виділити ключові елементи управлінських та методологічних підходів до аналізу цієї безпеки. Відповідно до чинного законодавства, страхування є видом цивільно-правових відносин, спрямованих на захист майнових інтересів фізичних та юридичних осіб у разі настання певних подій, передбачених договором або законом, за допомогою грошових фондів, які формуються шляхом сплати страхових платежів.

Іншими словами, страхування – це договір, закріплений полісом, за яким фізична чи юридична особа отримує фінансовий захист або відшкодування збитків від страхової компанії. Компанія розподіляє ризики серед своїх клієнтів, що дозволяє зробити страхові виплати більш доступними для страхувальників. Аналіз і систематизація наукових підходів дають змогу зробити висновок, що фінансова безпека страхового ринку в цілому, а також окремої страхової компанії, визначається таким рівнем фінансових ресурсів, який дає змогу компанії компенсувати збитки своїм клієнтам у разі потреби і забезпечити стабільне функціонування [14].

Головна мета фінансової безпеки страхової компанії полягає у забезпеченні її стабільної та максимально ефективної діяльності в поточний момент, а також у створенні основ для подальшого розвитку та зміцнення потенціалу в майбутньому (табл.1.1).

Підходи до визначення фінансової безпеки страхових компаній, зображені на рисунку 1.1, не є незалежними, а повинні розглядатися як система взаємопов'язаних визначень цієї категорії. Варто зауважити, що за одним з

підходів, фінансова безпека є складовою частиною загальної економічної безпеки.

Таблиця 1.1

Функціональні цілі фінансової безпеки страхових компаній

№	Функціональні цілі фінансової безпеки	Загальна характеристика цілей і результату їх досягнення
1	Покращення фінансових показників	Розробка та впровадження заходів щодо мінімізації або нейтралізації можливих або існуючих загроз фінансовій безпеці та захисту фінансових інтересів компанії
2	Забезпечення та підтримання фінансової стійкості та незалежності підприємства	Здатність контролювати стан і рух ресурсів, вміння використовувати конкурентні переваги; забезпечення гарантій ефективного функціонування та стримування дестабілізуючих факторів
3	Активізація формування капіталу, оптимізація його структури	Підвищення фінансової незалежності та гнучкості потоків капіталу для запобігання криз у функціонуванні та розвитку мінливого середовища
4	Підвищення конкурентоспроможності на страховому ринку	Підвищення ефективності використання конкурентних переваг підприємства, збереження та/або розширення сегмента ринку, раціональна реалізація виявлених резервів конкурентного потенціалу в умовах обмеженості ресурсів
5	Досягнення високої ліквідності оборотних активів	Виявлення потреби в оборотних активах, необхідних для безперервності страхових послуг, оптимізація обсягу та структури оборотних активів; забезпечення оборотними активами джерел фінансування; з'ясування оптимального співвідношення між різними джерелами фінансування оборотних активів та використання недорогих способів поповнення оборотних активів у процесі діяльності підприємства
6	Підтримка та підвищення ділової активності	Розробка та прийняття ефективних управлінських рішень щодо планування основних показників діяльності підприємства, забезпечення заданих темпів їх зростання, прояв активності щодо залучення інвестиційних ресурсів
7	Захист комерційної таємниці та інформації	Досягти належного рівня інформаційного забезпечення всіх підрозділів і підрозділів страхової компанії

Найбільш вдалою інтерпретацією цього підходу є визначення фінансової безпеки, як здатності страхової компанії ефективно розвиватися та здійснювати фінансово-економічні операції в умовах змін як у внутрішньому, так і зовнішньому середовищі [15]. Іншими словами, це стан захищеності ключових інтересів компанії від впливу дестабілізуючих факторів, що гарантує її стабільність у короткостроковій та довгостроковій перспективі.

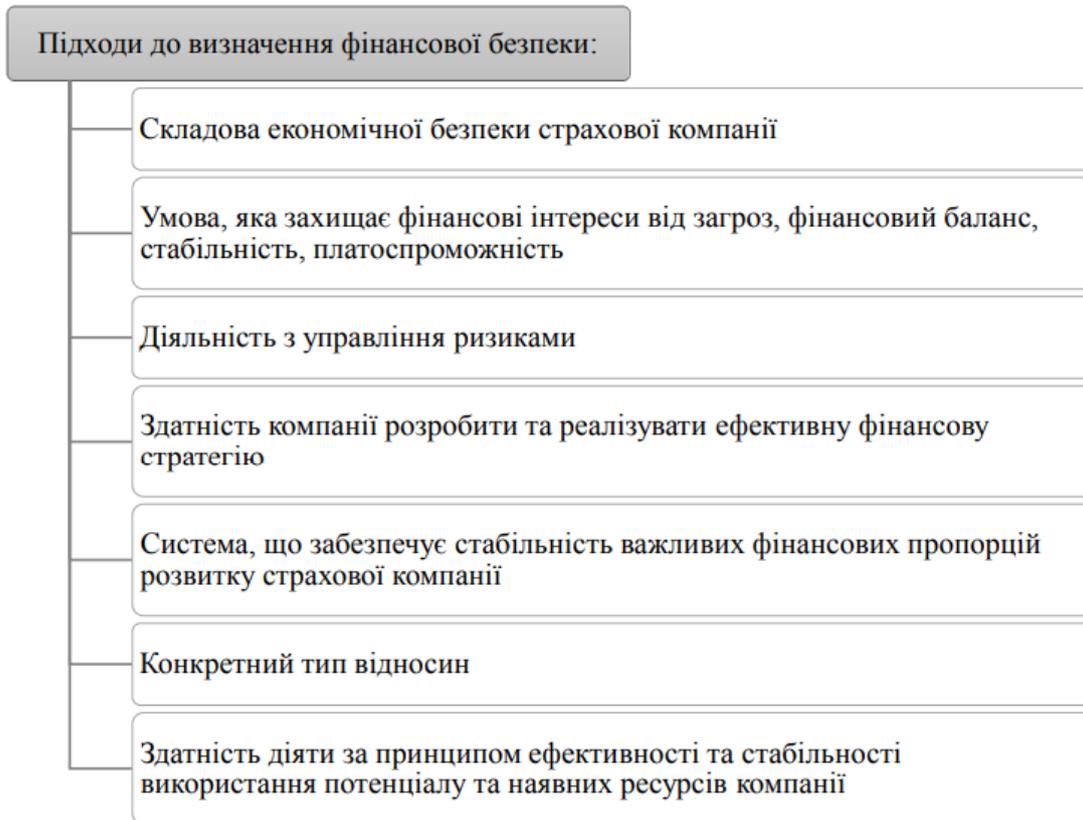

Рис. 1.1. Зведення підходів до визначення категорії «фінансова безпека» страхових компаній

Аналіз підходів до визначення терміну «фінансова безпека страховика» дав змогу виділити окремі елементи, на яких акцентують увагу дослідники. Водночас, варто враховувати, що фінансову безпеку можна розглядати як сукупність певних умов, за яких можуть виникнути несприятливі фінансові наслідки, що впливають на загальний фінансовий стан страхової компанії (рис. 1.2).

Фінансова безпека страхової компанії має забезпечувати її здатність адаптуватися до мінливих умов ринку, ефективно управляти ризиками та своєчасно виконувати зобов'язання перед страхувальниками. Це вимагає постійного моніторингу загроз і своєчасного вжиття заходів для їхньої мінімізації [20]. Таким чином, фінансова безпека виступає не лише умовою стабільної роботи страхової компанії в поточних умовах, але й ключовим фактором її довгострокового розвитку та конкурентоспроможності на ринку.

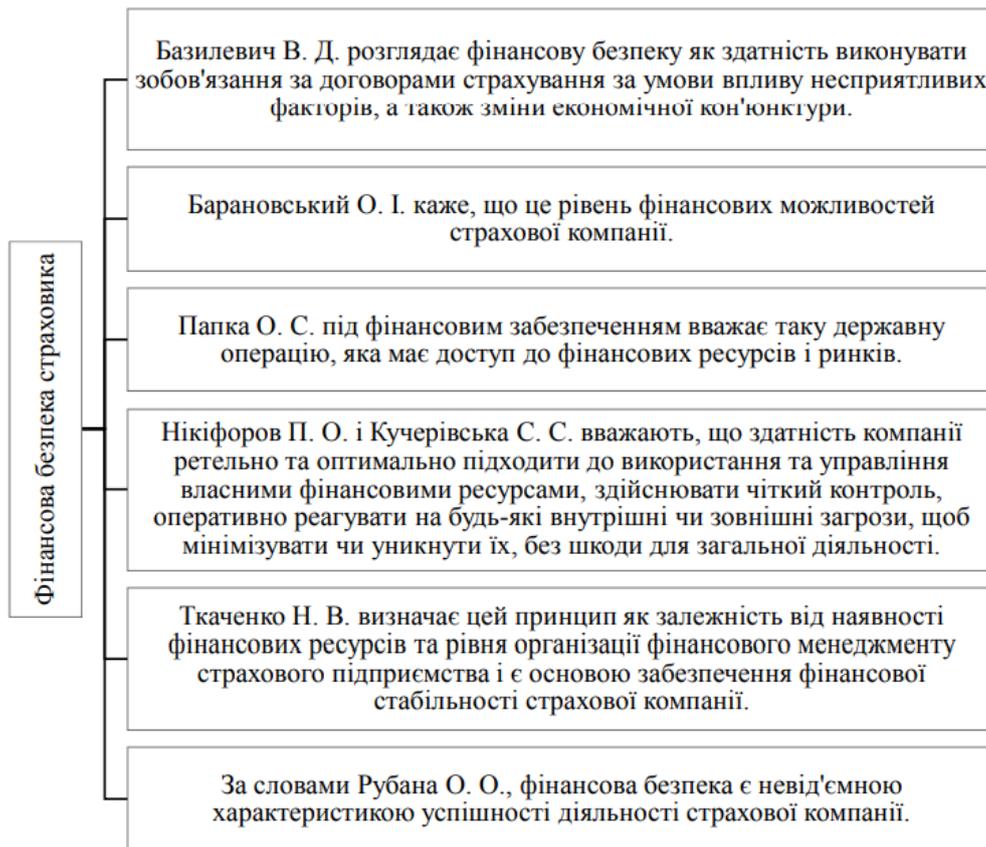

Рис. 1.2. Тракткування поняття «фінансова безпека страховика»

Таким чином, на основі розглянутих концепцій, фінансову безпеку страхової компанії можна визначити як здатність компанії виконувати свої страхові та інші зобов'язання, застосовуючи збалансований і оптимальний підхід до управління та використання фінансових ресурсів. Це включає суворий контроль за діяльністю компанії та оперативне реагування на будь-які загрози, як внутрішні, так і зовнішні, з метою мінімізації або уникнення їхнього впливу, а також забезпечення балансу фінансових інтересів страховика.

Основні сутнісні характеристики фінансової безпеки страховика зображено у вигляді схеми на рис.1.3.

Забезпечення фінансової безпеки передбачає своєчасне виявлення та запобігання як зовнішнім, так і внутрішнім загрозам, захист інтересів страховика, і максимізацію його ринкової вартості. При цьому, зростання капіталу власників страхової компанії має відбуватися одночасно із

задоволенням потреб самої компанії. Це підкреслює необхідність постійної оцінки фінансової безпеки страхової компанії [17].

Рис.1.3. Основні сутнісні характеристики фінансової безпеки страхових організацій

Об'єктом фінансової безпеки є фінансова діяльність компанії, яку потрібно захищати. Суб'єктом фінансової безпеки виступає керівництво страхової організації та її працівники. Предмет фінансової безпеки включає діяльність суб'єктів щодо реалізації принципів, функцій, стратегічних програм чи конкретних заходів, спрямованих на забезпечення фінансової безпеки, які впливають на об'єкти фінансової безпеки (рис.1.4).

Рівень фінансової безпеки страхової компанії залежить від факторів, які визначають стійкість страховиків. Журавльова О. Є. у своїх працях згрупувала зовнішні та внутрішні фактори, що зображені на рис. 1.5, котрі впливають на фінансову безпеку страхової компанії.

На основі синтезу літературних джерел можна виділити основні загрози, що впливають на фінансову безпеку страхових компаній (таблиця 1.2). До таких загроз належать постійні зміни в законодавстві, загострення соціально-політичної ситуації в країні, погіршення економічної ситуації та зростання злочинності, висока інфляція, що створює бар'єри для довгострокового

страхування, шахрайство на страховому ринку, фінансові кризи на міжнародних ринках та відтік капіталу за кордон. Додатково до цих факторів впливають недоліки в системі страхових посередників, прискорення глобалізаційних процесів, низький рівень страхового покриття та висока частка перестраховування.

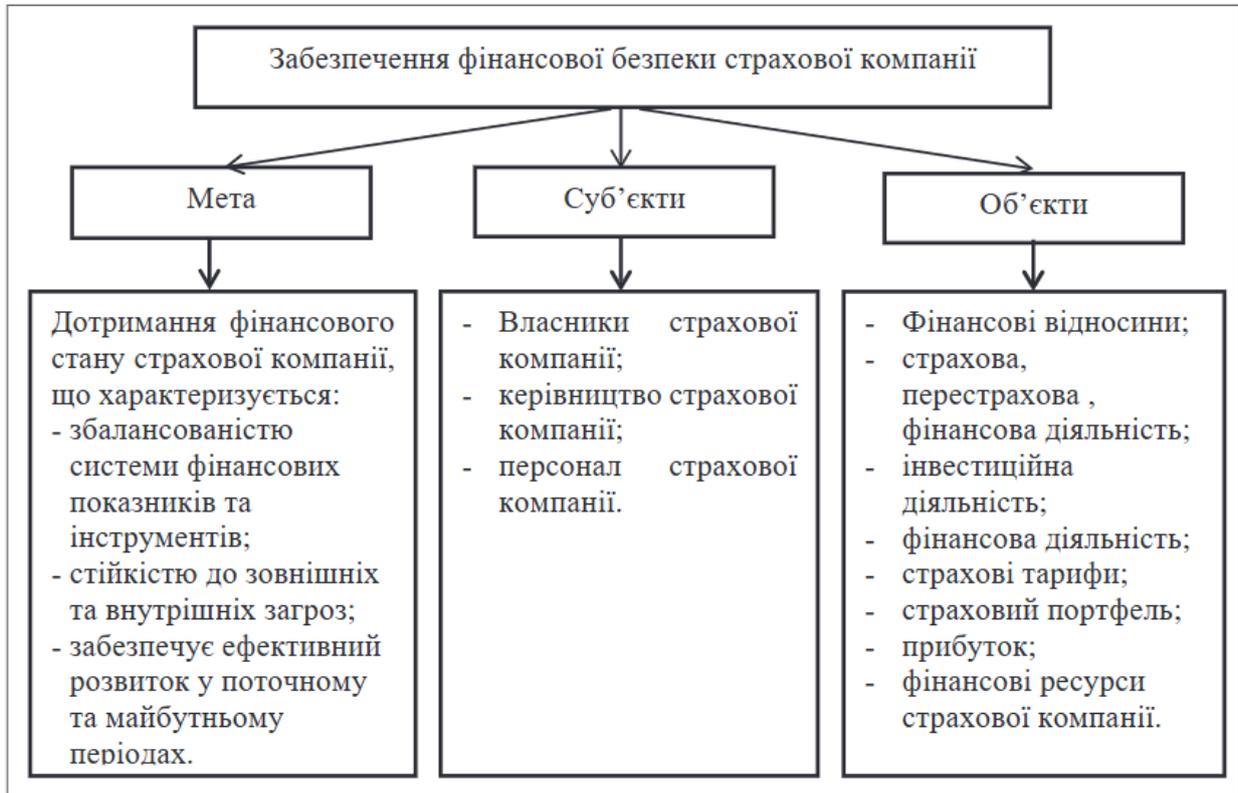

Рис.1.4. Основні елементи забезпечення фінансової безпеки страхової компанії

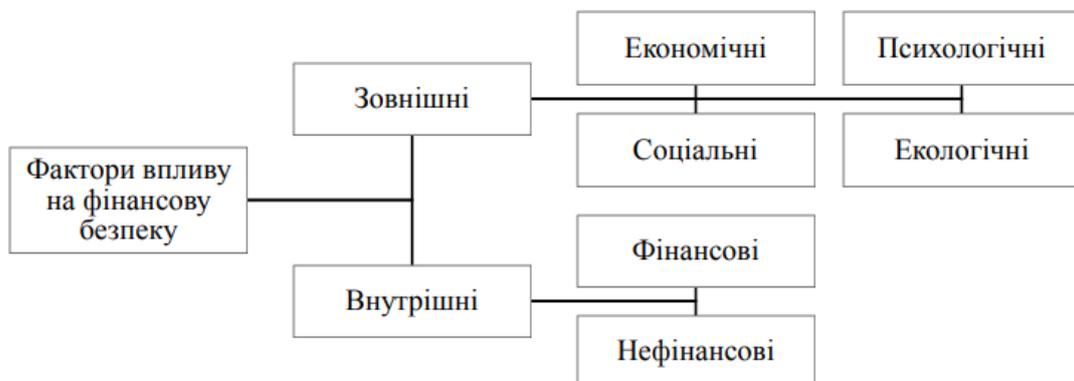

Рис. 1.5. Фактори, що впливають на фінансову безпеку страховиків

Таблиця 1.2

Види загроз фінансовій безпеці страхової компанії

Загрози фінансовій безпеці страхової компанії за місцем виникнення:	
зовнішні	безпосередньо не пов'язані з діяльністю страхової компанії, а є наслідком впливу зовнішнього середовища, до яких належать: значна залежність від негативних економічних подій та кризи; рівень конкуренції на страховому ринку; зміни в законодавстві та його недосконалість; відтік капіталу за кордон; нестабільність зовнішнього середовища; зниження платоспроможності населення, міграція й еміграція споживачів страхових послуг; низький рівень страхової культури та довіри до страхових компаній; схильність до шахрайських дій споживачів страхових послуг та інших учасників ринку страхування.
внутрішні	безпосередньо пов'язані з основним видом діяльності страхової компанії – наданням страхових послуг і спричинені, здебільшого, через неефективний фінансовий менеджмент, до яких належать: неправильне визначення страхових тарифів; помилки при розрахунку страхових премій; незбалансованість страхового портфеля; недостатній обсяг страхових резервів; неефективна інвестиційна діяльність; похибки, недбальство та зловживання структурних підрозділів компанії, низький рівень контролю та нагляду за збереженням інформаційних ресурсів.
будь-яка зовнішня або внутрішня загроза може розглядатися як постійна або тимчасова або як реальна або потенційна	
Загрози фінансовій безпеці страхової компанії за тривалістю дії:	
постійні	діють упродовж усього періоду діяльності страховика і фактично непереборні;
тимчасові	діють упродовж певного періоду часу і у свою чергу можуть бути довгостроковими та короткостроковими, наприклад, що виникли внаслідок повномасштабного вторгнення та територію України: неможливість проведення страхової діяльності на тимчасово окупованих територіях України, результатом чого є зменшення обсягів страхових премій; невиконання страховими компаніями взятих на себе зобов'язань в зоні бойових дій та на тимчасово окупованих територіях; втрата майна страхових компаній в результаті бойових дій; подання неповної та недостовірної інформації про фінансовий стан компаній; падіння рівня доходів населення і низький попит на страхові продукти; високий рівень конкуренції на ринку фінансових послуг, у тому числі з банками щодо залучення коштів клієнтів.

Важливими є також нестабільність власного капіталу, незбалансованість страхового портфеля, неефективне розміщення страхових резервів та недостатність ліквідних активів. Вплив мають корупційні схеми, розголошення конфіденційної інформації, низька інвестиційна привабливість на ринках, обмежений доступ до кредитних ресурсів і некомпетентність керівництва страхових компаній [9].

Отже, комплексний аналіз системи взаємопов'язаних впливів дестабілізуючих факторів на фінансову безпеку страхових компаній сприятиме їх своєчасному виявленню та ефективному реагуванню. Водночас варто зазначити, що в сучасних умовах фінансово-економічного середовища України повністю уникнути впливу дестабілізуючих факторів є неможливим.

1.2. Теоретичні підходи до управління фінансовою безпекою страховика

Управління фінансовою безпекою здійснюється через застосування механізму фінансової безпеки страхової компанії. Цей механізм являє собою комплекс методів, інструментів та важелів, які використовують учасники системи фінансової безпеки страхової організації з метою підвищення її рівня захищеності. До його складових також належать фінансове, організаційне та інформаційно-аналітичне забезпечення, що забезпечує ефективну реалізацію заходів для зміцнення фінансової стійкості компанії [4].

Механізм управління фінансової безпеки страхової компанії включає в себе кілька ключових елементів, серед яких: інструменти оцінки ризиків, системи контролю та моніторингу фінансових показників, а також заходи щодо зменшення впливу внутрішніх і зовнішніх загроз. До цих інструментів належать стратегічне планування, страхування власних ризиків, інвестиційні рішення, оптимізація структури активів та пасивів, а також диверсифікація страхового портфеля.

Організаційне забезпечення передбачає чітко структуровану систему управління, яка відповідає за контроль і своєчасне реагування на фінансові виклики. Фінансове забезпечення полягає у формуванні резервів та ефективному управлінні фінансовими ресурсами компанії. Інформаційно-аналітичне забезпечення охоплює використання сучасних інформаційних технологій для збору, аналізу та прогнозування змін у фінансовому стані та ризиках, що дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення [15].

Завдяки цьому механізму страхова компанія може не тільки підтримувати належний рівень фінансової безпеки в поточних умовах, але й бути готовою до швидкої адаптації в умовах невизначеності та змін на ринку.

До основних індикаторів рівня фінансової безпеки страхової компанії належать: достатність капіталу, ризики страхової діяльності, ліквідність, платоспроможність, фінансова стійкість та надійність, а також прибутковість діяльності (рис. 1.4).

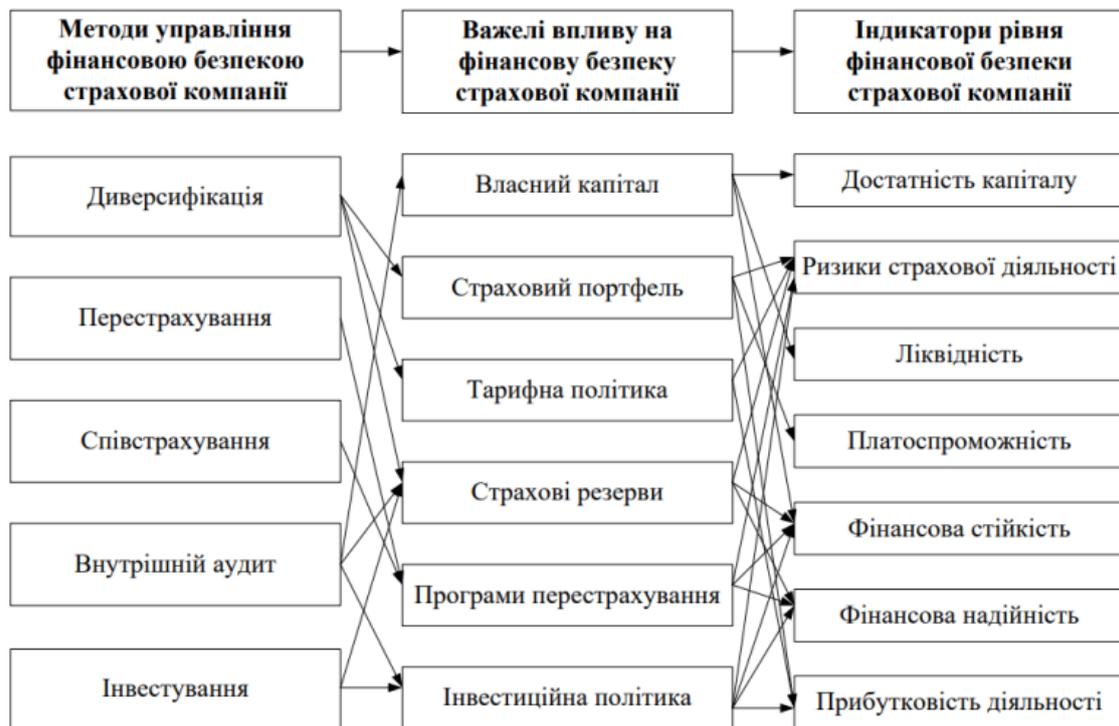

Рис. 1.4. Структура механізму управління фінансовою безпекою страхової компанії

Як видно із рис. 1.4, до основних методів управління фінансовою безпекою страхових компаній відносяться: диверсифікація, перестраховання, співстраховання, внутрішній аудит, інвестування.

Платоспроможність страхової компанії є ключовим індикатором її фінансової безпеки в середньостроковій перспективі. Відповідно до Закону України «Про страхування», важливою умовою забезпечення платоспроможності є створення страхових резервів, які мають бути достатніми для покриття майбутніх страхових виплат та відшкодувань [8].

До основних важелів, що визначають фінансову безпеку страховика, належать:

1. Власний капітал – гарантія виконання страхових зобов'язань, навіть за відсутності страхових премій або прибутку. Власний капітал необхідний для покриття поточних і довгострокових зобов'язань;

2. Страхові резерви – вони формуються у розмірі, що відповідає сумі страхових зобов'язань. Це дозволяє страховій компанії керувати ризиками, розподіляючи відповідальність залежно від різних типів ризиків і часу настання страхових випадків;

3. Страховий портфель – ефективне управління страховим портфелем передбачає постійний аналіз і коригування балансу між напрямками страхування, сумами страхових виплат і рівнями ризику, що забезпечує стійкість страхової діяльності;

4. Тарифна політика – встановлення оптимальних страхових тарифів є важливим для підтримання балансу між отриманими преміями, майбутніми виплатами та витратами компанії, що забезпечує необхідний рівень фінансової безпеки;

5. Інвестиційна політика – дозволяє отримувати додатковий дохід, що допомагає компенсувати можливі збитки від основної страхової діяльності, підвищуючи загальний рівень фінансової безпеки компанії;

6. Програми перестраховування – застосовуються для передачі частини ризиків перестраховику, що дає змогу страховій компанії зменшити власну відповідальність за великі або однорідні ризики.

Основними цілями управління фінансової безпеки страхової компанії є:

- забезпечення ефективної діяльності компанії;
- підтримання фінансової стійкості та незалежності;
- забезпечення належного функціонування організаційної системи та управлінських процесів;
- захист ресурсів і робочих процесів компанії, включаючи правові, інформаційні та технологічні аспекти.

Для підтримки фінансової безпеки страховика існують три ключові напрями:

1. Збереження фінансової стійкості – підтримка стабільності фінансових показників компанії;
2. Підтримання належного рівня платоспроможності – здатність компанії виконувати свої зобов'язання перед клієнтами;
3. Управління грошовими потоками – ефективне регулювання руху фінансових ресурсів для забезпечення стабільної діяльності.

Варто відзначити, що базисом системи управління фінансовою безпекою страховика є поєднання всіх її елементів з метою забезпечення стійкого функціонування страхового ринку в цілому, і страхових компаній зокрема.

Загальну систему управління фінансовою безпекою страхової компанії формують такі підсистеми: управління, контролю, планування, аналізу та інформаційного забезпечення (рис.1.5).

Найважливішою вихідною передумовою формування системи управління фінансовою безпекою страхової організації є ідентифікація загроз. Від того, наскільки точно і повно визначений перелік загроз, що впливають на її складові, рівень інтенсивності їх прояву і можливого збитку, залежить ефективність побудови всієї системи. Механізм управління фінансовою безпекою страхової компанії має на меті забезпечення його фінансової надійності і незалежності, формування максимально можливого фінансового потенціалу та ефективного його використання через оптимізацію бізнес-процесів, побудову системи індикаторів для ідентифікації загроз фінансовій стійкості та розробку програми заходів з їх уникнення, мінімізації та усунення наслідків. При цьому механізм має бути гнучким і легко адаптованим до змін зовнішнього і внутрішнього середовища страхової компанії. Для організації дієвого процесу управління фінансовою безпекою страхової компанії важливе значення має інформаційне забезпечення, яке охоплює велику кількість видів джерел інформації як внутрішніх, так і зовнішніх: первинна та розпорядча документація, облікові дані, дані фінансової звітності, дані засобів масової інформації, статистичні дані, дані моніторингу

інтернет-ресурсів, нормативні документи, результати опитувань та анкетувань, інформація про дії конкурентів тощо.

Рис. 1.5. Загальна система управління фінансовою безпекою страхової компанії [44, с. 139]

До складу фінансових інструментів забезпечення фінансової безпеки підприємства, що визначають його фінансові відносини, слід віднести: актуарні розрахунки, організацію андеррайтингу, форми і методи перестраховування, франшизу, методи розрахунку резерву незароблених премій, інвестиційну

політику. Таким чином, одним із головних завдань створення і функціонування системи управління фінансовою безпекою страхової компанії є своєчасне виявлення та запобігання внутрішнім і зовнішнім загрозам порушення фінансової стійкості страховика, забезпечення захисту фінансових інтересів власників (інвесторів, акціонерів), клієнтів (страхувальників), найманих працівників і держави, досягнення поставлених цілей та виконання місії компанії в умовах впливу на неї внутрішніх і зовнішніх загроз [44, с. 140].

Оскільки фінансова безпека страхової компанії спрямована на забезпечення її сталого розвитку, вона повинна вимірюватися за допомогою системи кількісних і якісних показників. Ці показники мають відображати ефективність управління кожним із ключових напрямів. Для кожного показника повинні бути встановлені порогові значення, що базуються на даних минулих років, а також на врахуванні внутрішніх і зовнішніх факторів, які впливають на діяльність страхової компанії.

Отже, важливим завданням для страхових компаній в рамках забезпечення фінансової безпеки та надійності є формування збалансованих страхових портфельів, а проблемою вітчизняного страхового ринку є те, що більшість страхових компаній відшкодовує витрати за рахунок нових страхових премій, не приділяючи значну увагу страховим резервам. Саме тому, на відповідну увагу заслуговує питання ефективного розміщення коштів страховиків, представлених у формі страхових резервів. Страхові компанії повинні сформувати інвестиційний портфель таким чином, щоб вчасно і в повному обсязі виконувати взяті зобов'язання перед страхувальниками, внаслідок чого наглядові органи могли б чітко регламентувати напрями розміщення активів і частку, яку має займати кожен вид активу в загальному інвестиційному портфелі страхової компанії.

1.3. Регулювання та нагляд за фінансовою діяльністю страхових компаній під час воєнного стану

У сучасних умовах війни, постійних змін, ризиків, технологічних нововведень та економічного дисбалансу, страхова галузь, як і інші сектори економіки, потребує значного перегляду підходів до своєї діяльності. Без своєчасного державного регулювання, спрямованого на стабілізацію страхового ринку, зменшення ризиків та врівноваження ситуації, спричиненої військовою агресією РФ, існує серйозний ризик зниження ефективності функціонування страхового ринку, який є важливим сектором економіки країни. Центральні банки, застосовуючи свій набір інструментів, мають можливість не лише згладжувати короткострокові економічні коливання, але й сприяти стабільному довгостроковому економічному зростанню, що є критично важливим в умовах сучасного ринку.

Головною метою державного регулювання страхової діяльності є забезпечення формування та сталого розвитку страхового ринку, створення належних умов для функціонування страхових компаній різних організаційно-правових форм, а також захист інтересів споживачів страхових послуг, перестрахових і страхових компаній та третіх осіб [6]. На початку повномасштабного вторгнення засади діяльності страхового ринку України регулювалися Законом України «Про страхування», який визначав вимоги до здійснення страхової діяльності, а також Законом України «Про фінансові послуги та фінансові компанії», Постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про характеристики та класифікаційні ознаки класів страхування», а також Положенням про критерії та нормативи щодо достатності капіталу, платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій, затвердженим Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [16].

Сучасний етап економічного розвитку є складним і суперечливим процесом із характерними об'єктивними властивостями та закономірностями. З початком війни регулювання та нагляд за страховими компаніями зазнали

значних змін, зокрема в частині посилення вимог до їхньої діяльності. З 1 січня 2024 року набули чинності нові Закони України «Про страхування» та «Про фінансові послуги та фінансові компанії», які фактично «перезапустили» ринок страхування та фінансових послуг загалом.

Новий Закон «Про страхування» докорінно змінює підходи до регулювання та нагляду за страховим ринком, що сприятиме його оздоровленню та подальшому розвитку. Основні зміни у функціонуванні страхового ринку наведено в таблиці 1.3.

Таблиця 1.3

Основні зміни в функціонуванні страхового ринку

№	Зміни
1	Перехід від 43 обов'язкових видів страхування до 18 класів «non-life» та 5 класів «life»
2	Створення Державного реєстру страхових посередників (страхових та перестрахових брокерів)
3	Формування централізованої онлайн-бази даних про обов'язкові страхові договори з можливістю контролю їх укладання та дії
4	Підвищення прозорості та конкурентоспроможності ринку через нагляд НБУ за структурою власності страхових компаній та дотримання ними пруденційних вимог щодо платоспроможності, капіталу та інвестиційної діяльності
5	Впровадження єдиних підходів до обліку договорів для фінансової та регуляторної звітності, розрахунку технічних резервів, використання даних та документування процесів розрахунків

НБУ оновив вимоги до платоспроможності страхових компаній, правил формування технічних резервів, захисту інформації та обліку страхових договорів. Також були внесені зміни до низки нормативно-правових актів, що регулюють діяльність надавачів фінансових послуг, включаючи положення про ліцензування, реєстрацію, структуру власності, а також заходи впливу та інспекційні перевірки. Як регулятор на ринку страхових послуг, з метою належного регулювання страхових правовідносин під час воєнного стану та забезпечення виконання страховиками своїх зобов'язань, НБУ рекомендував страховим компаніям спростити процедуру врегулювання страхових випадків на цей період [7]. Це включає:

1. Максимальне використання електронних документів і копій у випадку неможливості отримання оригіналів;

2. Впровадження інших дистанційних методів для врегулювання страхових випадків.

Такі заходи покликані забезпечити виконання зобов'язань за договорами страхування. Відповідно, страхова галузь України адаптувалася до нових умов воєнного часу, пропонуючи споживачам спрощені процедури укладення та зміни страхових договорів. Крім того, було оптимізовано процес врегулювання страхових випадків і розроблено нові страхові продукти, що відповідають сучасним потребам.

Водночас, М. Тимчак та І. Чепара зазначають, що державний нагляд за діяльністю суб'єктів страхового ринку України під час воєнного стану характеризується певною непослідовністю та хаотичністю. На їхню думку, по-перше, відсутній спеціалізований нормативний документ, який би регулював страхову діяльність у період воєнного стану, чітко визначав права та обов'язки страхових компаній перед страхувальниками, а також окреслював фінансову, майнову та договірну відповідальність надавачів страхових послуг у цей період. По-друге, багато страхових компаній розглядають воєнний стан як форс-мажорну обставину, що дає їм можливість односторонньо порушувати фінансові зобов'язання без належного контролю. По-третє, контроль та нагляд за страховим ринком в Україні здійснюють три установи: Державна фінансова інспекція України, Державна аудиторська служба України та Національний банк України. Хоча НБУ має найбільш широкі повноваження щодо фінансового моніторингу, він не контролює дотримання страховими компаніями профільного законодавства, такого як Закон України «Про страхування».

Отже, регулювання та нагляд за фінансовою діяльністю страхових компаній під час воєнного стану в Україні зазнали суттєвих змін у відповідь на російську військову агресію. Для стабілізації ринку було вжито низку важливих заходів. Зокрема, адаптовано законодавство, що спростило процедури укладення та зміни страхових договорів, а також впроваджено нові вимоги до

платоспроможності страхових компаній, у тому числі через створення Державного реєстру страхових посередників. Запровадження дистанційних технологій для врегулювання страхових випадків знизило адміністративні бар'єри. Крім того, було посилено контроль за діяльністю страхових компаній для забезпечення прозорості та відповідальності в їх фінансових операціях.

Висновки до розділу 1

Отже, варто зазначити, що в першому розділі магістерської роботи проведено ґрунтовне дослідження теоретичних аспектів управління фінансовою безпекою страхової компанії, що є важливим елементом забезпечення її стабільного функціонування, конкурентоспроможності та довгострокового розвитку. Фінансова безпека страхової компанії є одним із ключових факторів її ефективної діяльності, оскільки вона визначає здатність організації адаптуватися до змін зовнішнього середовища, забезпечувати виконання своїх зобов'язань перед клієнтами, партнерами, інвесторами та запобігати впливу негативних ризиків.

Визначено поняття та сутність фінансової безпеки страхової компанії, яка характеризується здатністю підприємства забезпечувати стабільність свого фінансового стану, своєчасне виконання зобов'язань і захист від зовнішніх і внутрішніх загроз. Фінансова безпека розглядається як багатовимірне явище, що включає кілька взаємопов'язаних компонентів, таких як фінансова стійкість, ліквідність, платоспроможність, рівень диверсифікації ризиків, інвестиційна привабливість і можливість генерувати дохід для подальшого розвитку компанії. Зазначено, що забезпечення фінансової безпеки має бути інтегрованою частиною загальної стратегії управління страховою компанією.

У процесі роботи проаналізовано основні теоретичні підходи до управління фінансовою безпекою страхової компанії. Визначено, що ефективне управління фінансовою безпекою потребує використання комплексного підходу, який включає як стратегічне, так і тактичне планування, регулярний моніторинг ключових фінансових показників, оцінку ризиків і їхнє оперативне усунення, а

також розробку заходів із диверсифікації джерел доходів. Особливу увагу приділено адаптивним механізмам управління, які дозволяють страховим компаніям своєчасно реагувати на зміну ринкових умов, мінімізувати втрати та використовувати нові можливості для зміцнення своєї конкурентної позиції.

Окрему увагу приділено дослідженню регулювання та нагляду за фінансовою діяльністю страхових компаній у період воєнного стану, що є особливо актуальним у сучасних реаліях. Виявлено, що в умовах воєнного стану значно зростає роль державного регулювання та контролю за діяльністю страхового сектору, адже економічна нестабільність, ризики знецінення активів, скорочення платоспроможності клієнтів і порушення фінансових потоків створюють нові виклики для фінансової безпеки компаній. Виокремлено ключові зміни в законодавчій базі, які спрямовані на стабілізацію діяльності страхового ринку, зокрема впровадження заходів для підтримки платоспроможності та ліквідності страховиків.

Таким чином, аналіз теоретичних основ управління фінансовою безпекою страхової компанії закладає важливу основу для розуміння її сутності, чинників впливу та методів забезпечення. Проведене дослідження надає інструментарій для подальшого аналізу практичних аспектів функціонування страхових компаній та розробки дієвих рекомендацій щодо покращення управління їхньою фінансовою безпекою. Це дозволить забезпечити стабільний розвиток страхового сектору навіть за умов нестабільного економічного середовища та підвищених ризиків.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ПрАТ «СК «УНІКА»

2.1. Загальна характеристика страхової компанії

Приватне акціонерне товариство «Страхова компанія «УНІКА» було засноване 10 лютого 1994 року під назвою «Страхова компанія «Кредо-Класик» і до 2010 року зберігало цю назву. Після перетворення на Приватне акціонерне товариство «УНІКА» компанія стала повноправним правонаступником усіх майнових і немайнових прав та зобов'язань колишнього товариства «Кредо-Класик» [57].

Досліджуване товариство є частиною міжнародної фінансової групи UNIQA.

На 31 грудня 2023 року безпосередньою материнською компанією ПрАТ «СК «УНІКА» виступала UNIQA Österreich Versicherungen AG, що володіє 99,79% акцій компанії. Кінцевим материнським підприємством є UNIQA Insurance Group AG.

Згідно з вимогами Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», кінцевими бенефіціарними власниками Компанії є члени Правління приватного Фонду UNIQA Versicherungsverein Privatstiftung, зокрема, Буркгард Карл Гантенбайн (Dr. Burkhard Karl Gantenbein) та Гаральд Роберт Вайзер (Dr. Harald Robert Weiser). УНІКА Ферзихерунгсферайн Приватштіфтунг володіє прямо чи опосередковано 49% акціонерного капіталу компанії.

Наглядова рада компанією ПрАТ «СК «УНІКА» виконує функцію колегіального органу, що забезпечує захист прав акціонерів, а також контролює та регулює діяльність компанії. До складу Наглядової ради входять 8 осіб, які

обираються загальними зборами акціонерів на термін до трьох років. Члени Наглядової ради можуть бути переобрані на необмежену кількість термінів [25].

Основним напрямом діяльності ПрАТ «СК «УНІКА» є надання страхових послуг на території України. Компанія функціонує відповідно до ліцензій, виданих Національною комісією, яка регулює ринки фінансових послуг. Станом на 31 грудня 2023 року, ПрАТ «СК «УНІКА» має 31 ліцензію для надання послуг обов'язкового та добровільного страхування, при цьому, ліцензії на страхування життя товариство не має. Наразі товариство пропонує понад 90 видів страхових послуг.

ПрАТ «СК «УНІКА» активно веде страхову діяльність на всій території України. Її регіональна мережа складається з 26 дирекцій, розташованих у різних областях країни, 22 генеральних представництв та більш ніж 250 філій, включаючи торгові точки. Близько тисячі співробітників UNIQA в Україні обслуговують приблизно 1 мільйон страхових полісів.

Протягом багатьох років ПрАТ «СК «УНІКА» займає провідні позиції на страховому ринку України, демонструючи високі результати за обсягом страхових премій, виплат, активів і часткою на ринку ненавколишнього страхування (табл. 2.1)

Таблиця 2.1

Місце ПрАТ «СК «УНІКА» у рейтингу страхових компаній України за рівнем страхових премій та виплат за 1 півріччя 2024 року

Страхові компанії	Валові страхові премії		Страхові виплат		Чисті премії	
	Місце в рейтингу	Сума, тис грн	Місце в рейтингу	Сума, тис грн	Місце в рейтингу	Сума, тис грн
ТАС СГ	1	2 057 546	1	950 655	1	1 947 497
УНІКА	2	2 033 026	4	779 725	3	1 865 969
ARX	3	1 955 154	2	856 077	2	1 905 125
ІНГО	4	1 526 708	6	648 819	4	1 241 661
УСГ	5	1 408 935	3	788 647	9	1 010 600

Джерело: побудовано за даними [57]

На основі даних табл. 2.1 можна зробити висновок, що ПрАТ «СК «УНІКА» у рейтингу страхових компаній за валовими страховими преміями займає 2-е місце із сумою страхових премій 2 033 026 тис. грн. Лідером у цьому рейтингу є ТАС СГ з валовими страховими преміями 2 57 546 тис. грн, що лише на 24 520 тис. грн перевищує показник УНІКА, що свідчить про конкурентоспроможність досліджуваного товариства на ринку страхових послуг.

За страховими виплатами ПрАТ «СК «УНІКА» посіла 4-е місце з сумою страхових виплат 779 725 тис. грн., поступившись лідеру даної позиції компанії ARX на 170 930 тис. грн., що свідчить про те, що хоча УНІКА має високі валові премії, її частка в страхових виплатах нижча, що зумовлено стратегією компанії та специфікою її страхових продуктів.

За чистими преміями УНІКА займає 3-є місце з чистими преміями в розмірі 1 865 969 тис. грн. Лідирує у даному рейтингу ТАС СГ.

Отже, ПрАТ «СК «УНІКА» стабільно входить до четвірки найкращих страхових компаній. Крім того, досліджувана компанія посідає передовій позиції й у таких сегментах страхування, як КАСКО (3-є місце), медичне страхування (1-е місце) та страхування майна (3-є місце) [57].

ПрАТ «СК «УНІКА» надає цілодобову підтримку своїм клієнтам через службу асистансу, чат-ботів та мобільний додаток myUNIQA, доступний у месенджерах Viber та Telegram.

Страхова компанія «УНІКА» була удостоєна Міжнародного сертифікату і Золотої медалі Customer's Friend Superior Excellence від Міжнародної асоціації сертифікації ICERTIAS (Цюрих, Швейцарія) за високий рівень обслуговування клієнтів.

ПрАТ «СК «УНІКА» визнано найкращою страховою компанією в Україні за підсумками рейтингу «ТОП-100. Рейтинги найбільших».

Основними цінностями досліджуваного товариства є:

- клієнт на першому місці – орієнтація на потреби клієнтів;
- простота – навчання на власних помилках;

– відповідальність – надання членам команди можливості брати на себе відповідальність;

– спільнота – співпраця за межами умовних кордонів;

– чесність – дотримання даних обіцянок.

Найвагомішу частину у 2023 р. у структурі страхового портфеля ПрАТ СК «УНІКА» склали страхування ризиків війни, тероризм, на які припало 40,26%. Друге місце займало страхування КАСКО (19,92%). Трійку найпопулярніших послуг завершує медичне страхування, частка якого склала 11,83% від загального портфеля (рис. 2.1)

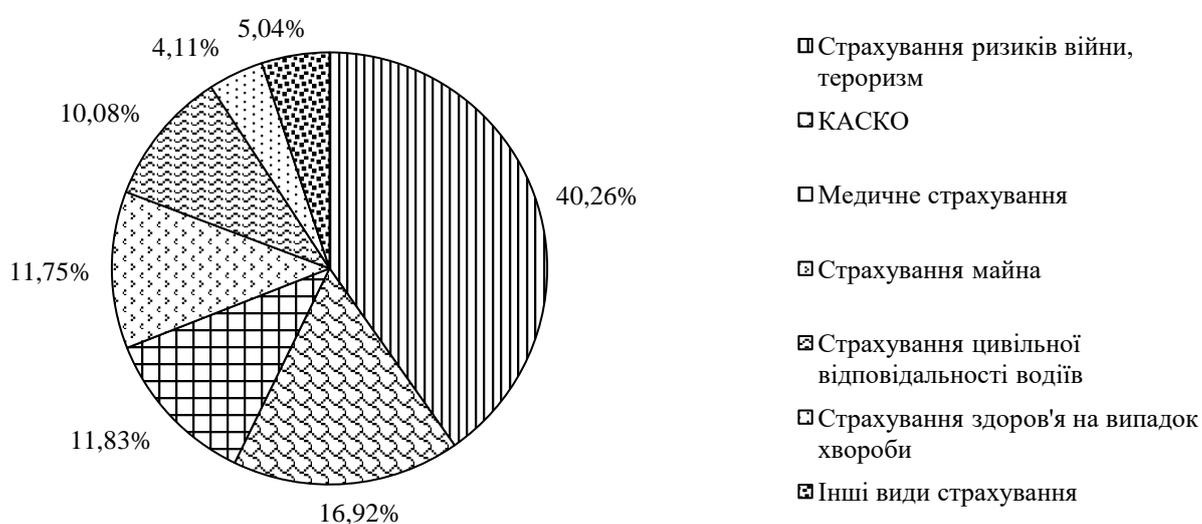

Рис. 2.1. Структура страхового портфеля ПрАТ СК «УНІКА» у 2023 р.

Джерело: побудовано за даними [26]

Організаційна структура ПрАТ «СК «УНІКА» затверджується Наглядовою радою компанії. Наразі в компанії функціонує 30 відокремлених підрозділів, які мають на меті підтримувати статутну діяльність товариства в різних регіонах (додаток А).

Управлінськими структурами Товариства є: Загальні Збори, Наглядова Рада, Правління та Ревізійна Комісія. Найвищим органом управління є Загальні Збори акціонерів.

Наглядова Рада виконує функцію захисту прав акціонерів Товариства та в межах своєї компетенції контролює і регулює діяльність Правління. Ревізійна Комісія відповідає за контроль фінансово-господарської діяльності компанії.

Система корпоративного управління ПрАТ СК «УНІКА» відповідає вимогам, встановленим Положенням про ліцензування та реєстрацію надавачів фінансових послуг, а також умовам провадження ними діяльності з надання фінансових послуг, затвердженим Правлінням Національного банку України від 24 грудня 2021 року № 153, зокрема:

- організаційна структура Товариства забезпечує чіткий розподіл повноважень між органами управління, контролю та операційною діяльністю. Вона містить документально зафіксований опис основних функцій у різних напрямках, є прозорою для всіх зацікавлених осіб, включаючи працівників та акціонерів, що сприяє створенню належної системи стримувань і противаг, а також підпорядкованості, звітування і ефективного управління ризиками, виключаючи дублювання функцій;

- обов'язки та відповідальність, а також порядок обміну інформацією, способи ухвалення рішень і взаємодія між Наглядовою радою, Правлінням, керівниками та ключовими посадовими особами чітко визначені і закріплені у внутрішніх документах;

- система внутрішнього контролю та управління ризиками в товаристві організована відповідно до вимог українського законодавства в галузі регулювання фінансових ринків;

- політика винагород відповідає вимогам, визначеним у Положенні про ліцензування;

- керівник, головний бухгалтер та ключові фахівці товариства відповідають критеріям ділової репутації та професійної компетентності.

Підрозділи компанії відповідають за представлення інтересів компанії в певних областях України. Таким чином, організаційна структура страхової компанії має дивізійну структуру, що ґрунтується на географічному принципі.

Кількість управлінських органів відповідає вимогам Статуту Товариства та українському законодавству щодо акціонерних товариств.

У межах компанії можна виділити три основні групи учасників: акціонери, керівництво та наймані працівники.

Основні методи корпоративного управління в ПрАТ СК «УНІКА» включають:

- раціональний і чіткий розподіл повноважень між органами управління та контролю, організацію їхньої ефективної діяльності;
- визначення стратегічних цілей та контроль за їх виконанням;
- вжиття заходів для запобігання конфліктам інтересів та їх врегулювання;
- встановлення правил і процедур ділової етики з урахуванням інтересів суспільства;
- визначення порядку та контролю за розкриттям інформації про діяльність товариства.

Успіх страхової компанії залежить від таких ключових чинників:

- здатність створювати умови для реалізації спільних інтересів усіх учасників, зокрема максимізації прибутку;
- задоволення потреб кожного з учасників компанії;
- забезпечення інтересів клієнтів та зацікавлених осіб, таких як державні установи, інвестори тощо;
- можливість підвищення ефективності управління шляхом вдосконалення механізмів узгодження інтересів усіх учасників та інших суб'єктів відносин;
- загальний рівень ефективності організації.

Таким чином, ПрАТ «СК «УНІКА» є однією з провідних страхових компаній в Україні з багаторічним досвідом на ринку страхових послуг. Заснована в 1994 р. під назвою «Кредо-Класик», компанія стала частиною міжнародної фінансової групи UNIQA, що надало їй додаткові можливості для розвитку та підвищення конкурентоспроможності. Наразі ПрАТ «СК «УНІКА» надає широкий спектр страхових продуктів, обслуговуючи понад мільйон

страхових полісів через розгалужену мережу з понад 250 філій по всій Україні. Компанія займає стабільно високі місця у рейтингах страхових компаній за обсягом премій і виплат, демонструючи значний вклад у розвиток страхового ринку країни. Завдяки прозорій організаційній структурі, сильній системі корпоративного управління та високим стандартам обслуговування клієнтів, компанія здобула визнання як на національному, так і міжнародному рівнях, підтверджене сертифікатами якості та численними нагородами.

2.2. Основні показники діяльності страхової компанії

Ефективність діяльності страховика визначається сукупністю різноманітних господарських факторів і характеризується системою показників, які відображають наявність, розподіл і використання фінансових ресурсів. Оптимізація фінансового стану є важливою умовою для забезпечення успішного розвитку компанії в майбутньому, тоді як його погіршення може свідчити про ризик можливого банкрутства [27].

Щоб отримати детальну інформацію про основні фінансові показники діяльності ПрАТ «СК «УНІКА» та наочно відобразити динаміку зміни цих показників, було проведено аналіз основних фінансових показників її діяльності за останні три роки, за якими компанія оприлюднила свою звітність. На першому етапі досліджено тенденцію зміни активів балансу компанії (табл. 2.2).

Відповідно до даних табл. 2.2. помітні певні тенденції в структурі активів та їх динаміці. У 2023 році загальна сума активів склала 3 844 775 тис. грн, що є найбільшим показником за досліджуваний період. У порівнянні з 2021 роком даний показник більший на 806 156 тис. грн або на 26,53%, а у порівнянні з 2022 роком – на 12,02%.

Необоротні активи зменшились на 174 305 тис. грн (-13,16%) в порівнянні з 2021 роком, хоча в 2022 році спостерігалось зростання на 393 006 тис. грн (+51,92%). Основні засоби знизилися на 16 422 тис. грн, а нематеріальні активи,

Таблиця 2.2

Аналіз активів балансу ПрАТ «СК «УНІКА» за 2021–2023 рр.

Показники	Сума, тис. грн.			Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення, %	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023 р. до 2021 р.	2023 р. до 2022 р.	2023 р. до 2021 р.	2023 р. до 2022 р.
Необоротні активи	1 324 281	756 970	1149976	-174 305	393 006	-13,16	51,92
Нематеріальні активи	24 244	47 153	79 525	55 281	32 372	228,02	68,65
Основні засоби	65 785	55 469	49 363	-16 422	-6 106	-24,96	-11,01
Інші фінансові інвестиції	965 143	553 089	894 741	-70 402	341 652	-7,29	61,77
Відстрочені податкові активи	2 210	0	0	-2 210	0	-100,00	-
Відстрочені аквізиційні витрати	210937	75 534	107 366	-103 571	31 832	-49,10	42,14
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	55 962	25 725	18 981	-36 981	-6 744	-66,08	-26,22
Оборотні активи	1 714 338	2 675 210	2 694 799	980 461	19 589	57,19	0,73
Запаси	1 236	0	0	-1 236	0	-100,00	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	327 753	0	0	-327 753	0	-100,00	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками за видами авансу	51397	56166	56204	4 807	38	9,35	0,07
Інша поточна дебіторська заборгованість	22 771	2 576	1 455	-21 316	-1 121	-93,61	-43,52
Поточні фінансові інвестиції	689 400	1 407 130	1 697 232	1 007 832	290 102	146,19	20,62
Гроші та їх еквіваленти	154 832	228 496	108 258	-46 574	-120 238	-30,08	-52,62
Витрати майбутніх періодів	154	0	0	-154	0	-100,00	-
Частка перестраховика у страхових резервах	437 878	0	0	-437 878	0	-100,00	-
Інші оборотні активи	28 917	980 842	831 650	802 733	-149 192	2775,99	-15,21
АКТИВИ	3 038 619	3 432 180	3 844 775	806 156	412 595	26,53	12,02

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності ПрАТ «СК «УНІКА» за 2021–2023 рр.

навпаки, продемонстрували значне зростання на 55 281 тис. грн (+228,02%), що свідчить про збільшення інвестицій у нові технології.

Оборотні активи зросли на 980 461 тис. грн (+57,19%) в порівнянні з 2021 роком, при цьому поточні фінансові інвестиції показали найбільше зростання, збільшившись на 1 007 832 тис. грн (+146,19%). Однак варто зазначити, що залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах зменшився на 36 981 тис. грн (-66,08%), а грошові кошти та їх еквіваленти також знизилися на 46 574 тис. грн (-30,08%).

Така динаміка активів свідчать про активну фінансову діяльність ПрАТ «СК «УНІКА» з переосмисленням активів, проте, за таких умов підвищуються ризики зниження ліквідності.

Значна перевага оборотних активів у структурі активів страховика та збільшення її частки на кінець досліджуваного періоду свідчить про зростаючу фінансову стабільність компанії та її здатність швидко реагувати на поточні зобов'язання (рис. 2.2).

Рис. 2.2. Структура активів ПрАТ «СК «УНІКА» за 2021–2023 рр.

Джерело: побудовано автором за даними фінансової звітності ПрАТ «СК «УНІКА» за 2021–2023 рр.

Збільшення частки оборотних активів у структурі активів страховика вказує на підвищення ліквідності, що дозволяє ПрАТ «СК «УНІКА» ефективніше управляти грошовими потоками і забезпечувати своєчасні виплати страхових компенсацій та свідчить про потенціал для інвестування в короткострокові проекти та можливості для швидкого реагування на зміни в ринковій ситуації. Однак, важливо також контролювати оптимальність розміщення цих активів, аби уникнути ризиків, пов'язаних з недостатньою диверсифікацією або низькою доходністю інвестицій у оборотні активи.

Наступним етапом буде здійснення аналізу зобов'язань ПрАТ «СК «УНІКА» за 2021-2023 років (табл. 2.3).

Власний капітал ПрАТ «СК «УНІКА» демонструє помітне зростання, що досягло 1 695 673 тис. грн у 2023 році та на 92,53% більше порівняно з 2021 роком та на 36,63% більше, ніж у 2022 році. Зокрема, нерозподілений прибуток зріс на 107,38% з 699 533 тис. грн у 2021 році до 1 450 664 тис. грн у 2023 році, що свідчить про позитивні фінансові результати компанії.

У той же час, довгострокові зобов'язання зменшилися до 67 435 тис. грн у 2023 році, що є суттєвим скороченням на 95,93% у порівнянні з 2021 роком та свідчить про зменшення боргового навантаження компанії. Поточні зобов'язання зросли, досягнувши 2 081 667 тис. грн, що на 316,90% більше, ніж у 2021 році, зокрема через збільшення поточних забезпечень.

Розглядаючи капітал страховика, як основні джерела фінансування, можна зазначити, що протягом досліджуваного періоду вона суттєво змінилася. Якщо у 2021 р. 54,58% становили довгострокові зобов'язання, то у 2023 р. даний вид фінансування складав тільки 1,75% (рис. 2.3).

Натомість частка власного капіталу зросла з 28,98% у 2021 р. до 44,10% у 2023 р. Отримані тенденції розвитку, а саме: зростання власного капіталу, зменшення довгострокових зобов'язань та збільшення поточних зобов'язань свідчить про зміни в фінансовій стратегії ПрАТ «СК «УНІКА».

Таблиця 2.3

Аналіз пасивів балансу ПрАТ «СК «УНІКА» за 2021–2023 рр.

Показники	Сума за рік, тис. грн.			Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення, %	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023 р. до 2021 р.	2023 р. до 2022 р.	2023 р. до 2021 р.	2023 р. до 2022 р.
Власний капітал	880 733	1 241 056	1 695 673	814 940	454 617	92,53	36,63
Зареєстрований капітал	155 480	155 480	155 480	0	0	0,00	0,00
Капітал у дооцінках	-10 067	11 874	53 742	63 809	41 868	-633,84	352,60
Резервний капітал	35 787	35 787	35 787	0	0	0,00	0,00
Нерозподілений прибуток	699 533	1 037 915	1 450 664	751 131	412 749	107,38	39,77
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1 658 563	124 559	67 435	-1 591 128	-57 124	-95,93	-45,86
Відстрочені податки та зобов'язання	0	1 755	8 873	8 873	7 118	-	405,58
Інші довгострокові зобов'язання	20 933	122 804	58 562	37 629	-64 242	179,76	-52,31
Страхові резерви	1 637 630	0	0	-	0	-100,00	-
Поточні зобов'язання і забезпечення	499 323	2 066 565	2 081 667	1 582 344	15 102	316,90	0,73
Поточна кредиторська заборгованість	475 510	100 345	153 190	-322 320	52 845	-67,78	52,66
Поточні забезпечення	23 813	28 200	62 193	38 380	33 993	161,17	120,54
Інші поточні зобов'язання	0	1 938 020	1 866 284	1 866 284	-71 736	-	-3,70
ПАСИВИ	3 038 619	3 432 180	3 844 775	806 156	412 595	26,53	12,02

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності ПрАТ «СК «УНІКА» за 2021–2023 рр.

Наступним етапом було проведення аналізу страхових премій і виплат ПрАТ «СК «УНІКА» (табл. 2.4).

У 2023 році страхові премії становили 2 738 760 тис. грн, тобто збільшилися на 248 806 тис. грн (+9,99%) у порівнянні з 2021 роком і на 325 808 тис. грн (+13,50%) у порівнянні з 2022 роком, що свідчить про позитивну тенденцію у залученні коштів від страхових премій та зростання попиту на страхові послуги товариства.

Рис. 2.3. Структура пасивів ПрАТ «СК «УНІКА» за 2021–2023 рр.

Джерело: побудовано автором за даними фінансової звітності ПрАТ «СК «УНІКА» за 2021–2023 рр.

Таблиця 2.4

Аналіз страхових премій та страхових виплат ПрАТ «СК «УНІКА»
за 2021-2023 роки

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абсолютне відхилення, тис. грн		Відносне відхилення, %	
				2023 р. до 2021 р.	2023 р. до 2022 р.	2023 р. до 2021 р.	2023 р. до 2022 р.
Страхові премії, тис. грн	2489954	2412952	2738760	248806	325808	9,99	13,50
Страхові виплати, тис. грн	1202985	1080661	1279460	76475	198799	6,36	18,40

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності ПрАТ «СК «УНІКА» за 2021–2023 рр.

Страхові виплати також демонструють зростання. У 2023 році вони склали 1 279 460 тис. грн, що є на 76 475 тис. грн (+6,36%) більше, ніж у 2021 році, та на 198 799 тис. грн (+18,40%) більше, порівняно з 2022 роком. Таке підвищення свідчить про збільшення страхових випадків та про зростання суми виплат за вже

існуючими договорами. Графічна інтерпретація отриманих результатів представлена на рис. 2.4.

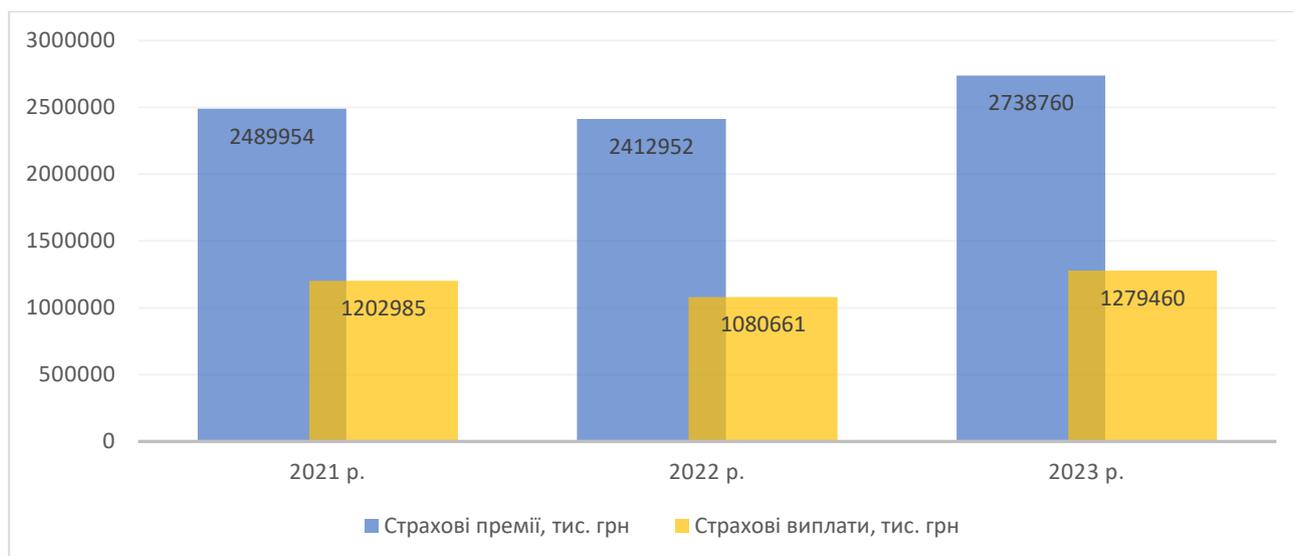

Рис. 2.4. Динаміка страхових премій та страхових виплат ПрАТ «СК «УНІКА» за 2021-2023 рр., тис. грн.

Джерело: побудовано автором за даними фінансової звітності ПрАТ «СК «УНІКА» за 2021–2023 рр.

Обидва показники продемонстрували зростання, але зростання страхових виплат відбулося швидше, ніж зростання страхових премій, що може свідчити про певні ризики для фінансової стійкості ПрАТ «СК «УНІКА» в майбутньому.

На останньому етапі дослідження було проведено аналіз динаміки фінансових результатів досліджуваного товариства (табл. 2.5).

Валовий прибуток к 2021 році становив 1 286 969 тис. грн, у 2022 році зріс до 1 332 291 тис. грн, а у 2023 році досяг 1 459 300 тис. грн. Загальне зростання склало 113,39%

Фінансовий результат до оподаткування у 2021 році був 256 363 тис. грн, у 2022 році він збільшився до 414 077 тис. грн, а у 2023 році досяг 506 131 тис. грн. Збільшення даного показника відбулося на 97,43%, у порівнянні з 2021 р. та на 22,23%, у порівнянні з попереднім роком.

Аналіз динаміки фінансових результатів ПрАТ «СК «УНІКА»
за 2021-2023 рр., тис. грн

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абсолютне відхилення, тис. грн		Відносне відхилення, %	
				2023 р. до 2021 р.	2023 р. до 2022 р.	2023 р. до 2021 р.	2023 р. до 2022 р.
Валовий прибуток	1286969	1332291	1459300	172331	127009	13,39	9,53
Фінансовий результат до оподаткування	256363	414077	506131	249768	92054	97,43	22,23
Чистий фінансовий результат	144385	330485	412750	268365	82265	185,87	24,89

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності ПрАТ «СК «УНІКА» за 2021–2023 рр.

Чистий фінансовий результат у 2021 р. становив 144 385 тис. грн, у 2022 році він зріс до 330 485 тис. грн, а у 2023 році до 412 750 тис. грн. Загальне зростання чистого прибутку склало 2,86 рази, у порівнянні з попереднім роком, чистий прибуток компанії збільшився на 24,89%.

Аналіз фінансових результатів вказує на суттєве зростання валового прибутку, фінансового результату до оподаткування та чистого фінансового результату протягом трьох років, що свідчить про позитивну тенденцію в управлінні фінансами підприємства, підвищення ефективності діяльності та зростання прибутковості.

Таким чином, ПрАТ «СК «УНІКА» демонструє позитивну динаміку фінансових показників за період з 2021 по 2023 рік, зокрема, загальна сума активів зростає до 3 844 775 тис. грн, що на 26,53% більше, ніж у 2021 році. Основним фактором цього зростання є збільшення частки оборотних активів, які забезпечують компанії вищу ліквідність і здатність виконувати поточні зобов'язання. Власний капітал також суттєво виріс, досягнувши 1 695 673 тис. грн, зокрема, за рахунок значного зростання нерозподіленого прибутку на 107,38%. Водночас, компанія зменшила довгострокові зобов'язання на 95,93%, що зменшує боргове навантаження. Загалом, фінансовий стан ПрАТ «СК

«УНІКА» свідчить про стабільний розвиток і успішну адаптацію до ринкових умов, хоча для подальшої оптимізації важливо контролювати ризики, пов'язані з ліквідністю та інвестиціями в оборотні активи.

2.3. Оцінка рівня фінансової безпеки страхової компанії

Фінансова безпека страховика – це комплекс заходів, стратегій та механізмів, що забезпечують захист фінансових ресурсів компанії від зовнішніх і внутрішніх загроз, а також гарантують її стабільність, платоспроможність і конкурентоспроможність на ринку страхових послуг [21].

Система управління фінансовою безпекою ПрАТ СК «УНІКА» включає заходи з управління фінансовими ризиками та забезпечення відповідності регуляторним вимогам НБУ, спрямованим на стабільність страхових компаній.

Як і більшість інших страхових компаній, ПрАТ СК «УНІКА» працює в умовах специфічних для страхової діяльності ризиків. Основні ризики, з якими стикається компанія, а також відповідні заходи щодо їхньої мінімізації представлені на рис. 2.5.

Граничний рівень кредитного ризику ПрАТ СК «УНІКА» загалом виражається через балансову вартість фінансових та страхових активів, зазначених у звіті про фінансовий стан.

Для його мінімізації компанія створює резерв очікуваних кредитних збитків (табл. 2.6).

За аналізований період спостерігається стабільне зростання депозитів ПрАТ СК «УНІКА» в банках: від 346 574 тис. грн у 2021 році до 598 839 тис. грн у 2023 році, що свідчить про підвищення ліквідності та обсягу фінансових ресурсів. Однак у 2023 році було сформовано резерв очікуваних кредитних збитків на суму 8 141 тис. грн, що не було характерним для попередніх років та вказує на зростання обережності компанії у фінансових операціях та на необхідність покриття можливих кредитних ризиків. Загальна сума депозитів, враховуючи резерв, у 2023 році склала 590 698 тис. грн.

Рис. 2.5. Ризики функціонування ПрАТ СК «УНІКА» та заходи щодо їх мінімізації

Джерело: складено автором за даними фінансової звітності ПрАТ «СК «УНІКА» за 2021–2023 рр.

Таблиця 2.6

Мінімізація кредитного ризику через резерв очікуваних кредитних збитків

Показник	на 31 грудня		
	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Депозити в банках, тис. грн	346 574	372 255	598 839
Резерв очікуваних кредитних збитків, тис. грн	0	0	8 141
Всього депозитів в банках, тис. грн.	346 574	372 255	590 698

Ринкові ризики ПрАТ СК «УНІКА» з'являються внаслідок відкритих позицій у валютних операціях та процентних ставках, що значною мірою залежать від загальних та специфічних коливань на ринку. Керівництво компанії встановлює обмеження на прийнятні рівні ризику та здійснює щоденний моніторинг їх дотримання. Однак навіть при такому підході інколи виникають збитки, коли ринкові умови зазнають значних змін, перевищуючи встановлені ліміти.

Валютний ризик – це ймовірність того, що вартість фінансових інструментів зазнає змін через коливання обмінних курсів валют. У табл. 2.7 представлений аналіз валютного ризику ПрАТ СК «УНІКА».

Таблиця 2.7

Аналіз валютного ризику ПрАТ СК «УНІКА»

Показник	станом на 31 грудня		
	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Всього монетарних фінансових та страхових активів	2 215 861	3 273 392	3 659 683
Всього монетарних фінансових та страхових зобов'язань	424 128	2 160 336	2 052 390
Чиста балансова позиція	1 791 733	1 113 056	1 607 293

Аналіз валютного ризику свідчить про значні коливання в монетарних фінансових та страхових активах і зобов'язаннях компанії. У 2021 році сума активів складала 2 215 861 тисячу гривень, в 2022 році зросла до 3 273 392 тисяч гривень, а в 2023 році досягла 3 659 683 тисяч гривень. У той же час, загальний обсяг зобов'язань у 2022 році значно зріс до 2 160 336 тисяч гривень, що створило напруженість у чистій балансовій позиції, яка знизилася до 1 113 056 тисяч гривень. Однак у 2023 році чиста позиція покращилася до 1 607 293 тисяч гривень, що свідчить про те, що компанія ефективно управляє валютним ризиком, реагуючи на зміни в фінансовій ситуації та оптимізуючи структуру своїх активів і зобов'язань.

ПрАТ СК «УНІКА» стикається з ризиком, пов'язаним із впливом коливань основних ринкових процентних ставок на свій фінансовий стан і грошові потоки. Хоча процентна маржа може зрости внаслідок таких змін, існує також ймовірність її зменшення або навіть отримання збитків при несподіваних коливаннях. Цей ризик стосується державних цінних паперів і банківських вкладень.

Крім того, ризик процентних ставок впливає на оцінку страхових резервів, оскільки зміни у ставках дисконту можуть призвести до значних коливань у їх розмірах. Це може створювати додаткове навантаження на капітал компанії та вимагати перегляду інвестиційної політики.

Особливо гостро цей ризик проявляється в умовах нестабільного макроекономічного середовища, коли ринкові процентні ставки зазнають значних змін через інфляційні процеси, монетарну політику центрального банку чи вплив воєнних дій. У таких умовах страхові компанії, включаючи ПрАТ СК «УНІКА», повинні розробляти ефективні стратегії управління цим ризиком.

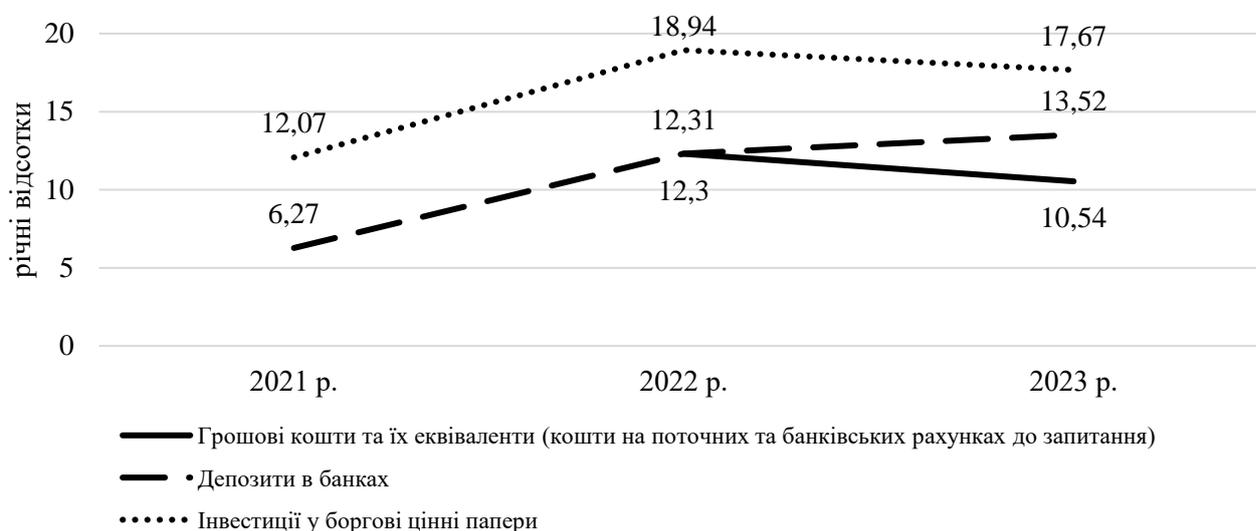

Рис. 2.6. Річні процентні ставки ПрАТ СК «УНІКА» у 2021–2023 рр.

Для мінімізації впливу коливань процентних ставок на фінансовий стан компанії важливим є:

- диверсифікація портфеля інвестицій за типами активів та строками їх обігу;
- використання хеджування за допомогою похідних фінансових інструментів;
- регулярний моніторинг ринкових умов і прогнозування змін процентних ставок;
- дотримання балансу між активами та пасивами для уникнення дисбалансів у їх строковій структурі.

Грошові кошти та їх еквіваленти на рахунках зазнали зниження, з 12,3% у 2021 році до 10,54% у 2022 році, що свідчить про зменшення ліквідності та зміну стратегії управління активами. Натомість депозити в банках продемонстрували зростання з 6,27% у 2021 році до 13,52% у 2023 році, що вказує на підвищений

інтерес компанії до стабільних джерел доходу. Інвестиції у боргові цінні папери спостерігали коливання: від 12,07% у 2021 році до максимуму 18,94% у 2022 році, а потім зниження до 17,67% у 2023 році, що є наслідком зміни процентних ставок на ринку. Загалом, тенденції свідчать про адаптацію ПрАТ СК «УНІКА» до ринкових умов та стратегічний акцент на безпечніші та прибуткові інвестиційні інструменти.

Ризик ліквідності визначається як ймовірність, що підприємство може зіткнутися з труднощами у виконанні своїх фінансових зобов'язань.

Забезпечення ефективного управління фінансовими ресурсами страхової компанії повинно стати основою для її фінансової стабільності та подальшого зростання. У зв'язку з цим, пріоритетним напрямом діяльності є освоєння нових ринків, що сприятиме підвищенню ефективності використання фінансових та інших ресурсів, забезпечить стабільні надходження доходів від реалізації послуг та дозволить збільшити рентабельність компанії [10].

Показники ліквідності досліджуваного товариства розраховані в табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Аналіз показників ліквідності ПрАТ СК «УНІКА» за 2021–2023 рр.

Показник	Норматив	Досліджуваний період			Відхилення від нормативу		
		2021 р.	2022 р.	2023 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,5 – 2	3,43	1,29	1,29	1,93	-0,21	-0,21
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,8 – 1	3,43	1,29	1,29	2,63	0,49	0,49
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2 – 0,35	0,31	1,78	0,50	0,11	1,58	0,30
Коефіцієнт критичної ліквідності	0,8 – 1	1,12	0,14	0,08	0,32	-0,66	-0,72

Джерело: розраховано за фінансовою звітністю страховика

Більшість показників ліквідності відповідають нормативному значенню. У 2021 році ПрАТ СК «УНІКА» мала високе значення коефіцієнта поточної ліквідності, що свідчило про добру ліквідність. Однак, у 2022 і 2023 роках показник впав нижче нормативу, що вказує на проблеми з ліквідністю та погіршення фінансової безпеки товариства.

Показники поточної та швидкої ліквідності у 2022 р. та 2023 р. співпадають, так як компанія не має запасів.

Показник абсолютної ліквідності у 2021 році перебував у межах нормативу, а у 2022 році значно зріс, що свідчить про зростання ліквідних активів. У 2023 році він залишився вищим за норматив, але знизився, порівняно з 2022 роком.

Коефіцієнт критичної ліквідності у 2021 році був вищим за норматив, але у 2022 та 2023 роках різко знизився, що вказує на серйозні проблеми зі спроможністю ПрАТ СК «УНІКА» покривати свої короткострокові зобов'язання без врахування дебіторської заборгованості.

Отже, у 2021 році ПрАТ СК «УНІКА» мала хороші показники ліквідності, що свідчило про її фінансову безпеку. Проте, починаючи з 2022 року спостерігається значне зниження ліквідності, особливо в частині критичної ліквідності, що свідчить про потенційні проблеми в управлінні активами та зобов'язаннями.

Оцінка фінансової безпеки страхових компаній проводиться за допомогою показника «запас платоспроможності», який визначається шляхом порівняння фактичних і нормативних значень. Показник платоспроможності CAR (Capital Adequacy Ratio) визначає фінансову стійкість страхової компанії через здатність забезпечувати власні зобов'язання за рахунок капіталу. Формула для розрахунку CAR виглядає як відношення капіталу компанії до суми її ризикових активів. Результати дослідження платоспроможності ПрАТ СК «УНІКА» представлено у табл. 2.9.

Фактичний запас платоспроможності суттєво зріс за аналізований період: з 856 489 тис. грн у 2021 році до 1 616 148 тис. грн у 2023 році, що демонструє посилення фінансових можливостей компанії та дозволяє їй забезпечувати власні зобов'язання перед клієнтами.

Нормативний запас платоспроможності дещо знизився з 412 801 тис. грн у 2022 році до 408 425 тис. грн у 2023 році. Не дивлячись на це, компанія зберігає

значний запас відносно нормативного рівня, що є позитивним фактором для її стабільності.

Таблиця 2.9

Аналіз показників платоспроможності ПрАТ СК «УНІКА»
за 2021–2023 рр.

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Фактичний запас платоспроможності (ФЗП), тис.грн	856 489	1 193 903	1 616 148
Нормативний запас платоспроможності (НЗП), тис.грн	340926	412801	408425
Коефіцієнт платоспроможності	2,51	2,89	3,96
Виконання умови платоспроможності згідно Закону «Про страхування»	(ФЗП)> (НЗП)	(ФЗП)> (НЗП)	(ФЗП)> (НЗП)
Показник платоспроможності CAR, %	60,19	65,42	74,73
Оцінка платоспроможності за оцінкою CAR	Надійне	Надійне	Надійне

Коефіцієнт платоспроможності зріс з 2,51 у 2021 році до 3,96 у 2023 році, що значно перевищує нормативний мінімум (значення >1) та вказує на те, що ПрАТ СК «УНІКА» має значний запас платоспроможності та здатна виконувати свої фінансові зобов'язання навіть у випадку непередбачених витрат.

За всі три роки спостерігається перевищення ФЗП над НЗП, що відповідає вимогам Закону України «Про страхування» та підтверджує стабільність і надійність фінансових резервів компанії.

Показник платоспроможності CAR збільшився з 60,19% у 2021 році до 74,73% у 2023 році, що свідчить про поступове покращення фінансового стану компанії. CAR (Capital Adequacy Ratio) є індикатором надійності компанії у покритті ризиків за допомогою власного капіталу.

Отже, ПрАТ СК «УНІКА» демонструє надійну та стабільну платоспроможність, що забезпечує її стійкість на ринку страхових послуг. ПрАТ СК «УНІКА» також активно адаптується до змін зовнішнього середовища, розробляючи та впроваджуючи нові продукти, які відповідають актуальним потребам споживачів. Інноваційні підходи до управління та стратегічна

спрямованість на довгострокову стабільність дозволяють компанії зміцнювати довіру клієнтів і партнерів.

Для визначення фінансової безпеки страхової компанії можна скористатися інтегральним показником, встановленим Національним банком України, який слугує для оцінки фінансового становища підприємства [18].

Розрахунок інтегрального показника для ПрАТ СК «УНІКА» представлено у табл. 2.10.

Таблиця 2.10

Розрахунок інтегрального показника фінансової безпеки
для ПрАТ СК «УНІКА» за 2021-2023 рр.

Фінансовий коефіцієнт	Формула для розрахунку	Аналізовані роки		
		2021 р.	2022 р.	2023 р.
K_1 – показник капіталу	$\frac{\text{Власний капітал}}{\text{Валюта балансу}}$	0,29	0,36	0,44
K_2 – показник швидкої ліквідності	$\frac{\text{Високоліквідні активи}}{\text{Поточні зобов'язання забезпечення}}$	3,43	1,29	1,29
K_3 – показник покриття боргу валовим прибутком	$\frac{\text{Валовий прибуток}}{\text{Чисті короткострокові та довгострокові зобов'язання}}$	0,60	0,61	0,68
K_4 – показник оборотності кредиторської заборгованості	$\frac{\text{Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи і послуги}}{\text{Чисті понесені збитки за страховими виплатами}}$	0,40	0,09	0,12
K_5 – показник рентабельності до оподаткування	$\frac{\text{Фінансовий результат до оподаткування}}{\text{Чисті зароблені страхові премії}}$	0,10	0,17	0,18
Інтегральний показник із застосуванням багатofакторної дискримінантної моделі	$z = 1,098 + 0,324 \cdot K_1 + 0,532 \cdot K_2 + 0,596 \cdot K_3 + 0,610 \cdot K_4 + 0,349 \cdot K_5$	3,65	2,38	2,47

Аналіз динаміки інтегрального показника фінансової безпеки ПрАТ СК «УНІКА» свідчить про певні зміни у фінансовому стані компанії в період з 2021 по 2023 роки. У 2021 році інтегральний показник становив 3,65, що вказує на відносно стабільну фінансову безпеку. Проте, у 2022 році показник суттєво знизився до 2,38, що свідчить про погіршення фінансових умов та підвищення ризиків у діяльності страховика. У 2023 році інтегральний показник дещо зріс до

2,47, але все ж залишився нижчим за рівень 2021 року, що означає, що наразі ПрАТ СК «УНІКА» вжила заходів для покращення своєї фінансової ситуації, проте вона ще не досягла попереднього рівня стабільності.

Висновки до розділу 2

Таким чином, фінансова безпека ПрАТ «СК «УНІКА» є результатом реалізації комплексних заходів і стратегій, спрямованих на захист і раціональне використання фінансових ресурсів компанії. Ці заходи спрямовані на мінімізацію ризиків, що виникають як ззовні, з боку ринкового середовища, так і всередині самої організації, шляхом посилення внутрішнього фінансового контролю та підвищення ефективності операцій.

Система управління фінансовою безпекою компанії базується на комплексному підході до управління фінансовими ризиками, що включає оцінку й моніторинг ризиків ліквідності, платоспроможності, ринкових і валютних ризиків. Особливу увагу приділено забезпеченню відповідності регуляторним вимогам Національного банку України, що є обов'язковою умовою стабільності та надійності компанії в умовах специфічних викликів, характерних для страхового ринку.

Аналіз ключових фінансових показників виявив зниження ліквідності у 2022–2023 роках, що зумовлено як зовнішніми економічними факторами, так і внутрішньою адаптацією компанії до змін ринкового середовища. У той же час коефіцієнти платоспроможності залишаються на стабільно високому рівні, що свідчить про здатність компанії виконувати свої зобов'язання перед клієнтами та партнерами. Це є важливим показником фінансової стабільності страховика, який демонструє його надійність навіть в умовах економічної нестабільності.

Значне зростання обсягів депозитів у банках, які використовує компанія, а також створення резервів під очікувані кредитні збитки є свідченням обережності у фінансових операціях. Це демонструє виважений підхід ПрАТ «СК «УНІКА» до управління валютними та ринковими ризиками, а також прагнення компанії зберегти ліквідність і забезпечити фінансову гнучкість у

довгостроковій перспективі.

Зростання обсягів страхових премій, залучених компанією, є свідченням високого рівня довіри клієнтів і стійкості бізнес-моделі ПрАТ «СК «УНІКА». Це також дозволяє компанії посилювати свої капітальні позиції, виконувати встановлені регулятором нормативи платоспроможності та зберігати фінансову стійкість навіть за умов зростаючої конкуренції.

Особливе значення для фінансової безпеки має ефективне управління резервами. Компанія проводить регулярний моніторинг фінансових ринків і коригує свої інвестиційні стратегії відповідно до змін у зовнішньому середовищі, що дозволяє забезпечити оптимальну структуру активів та мінімізувати можливі втрати.

Система внутрішнього контролю та аудиту відіграє ключову роль у підтримці фінансової безпеки компанії. Завдяки впровадженню сучасних підходів до виявлення та запобігання потенційним загрозам компанія має змогу оперативно реагувати на зміни та уникати фінансових втрат. Це забезпечує стійкість ПрАТ «СК «УНІКА» навіть у складних економічних умовах, які супроводжуються високим рівнем невизначеності.

Важливою складовою фінансової безпеки компанії є також відповідність її діяльності регуляторним вимогам. Дотримання нормативів, встановлених НБУ, не лише гарантує законність і прозорість операцій, а й сприяє підвищенню надійності компанії в очах споживачів і партнерів. Принципи прозорості та відкритості у фінансовій звітності дозволяють ПрАТ «СК «УНІКА» формувати позитивний імідж на ринку страхових послуг та укріплювати свою репутацію як надійного та стабільного партнера.

Таким чином, попри виклики сучасного економічного середовища, ПрАТ «СК «УНІКА» демонструє високу здатність адаптуватися до змін, забезпечувати фінансову стійкість та підтримувати конкурентоспроможність на ринку страхових послуг. Системний підхід до управління фінансовою безпекою, який включає моніторинг, управління ризиками, прозору звітність і дотримання регуляторних вимог, дозволяє компанії не лише зберігати стабільність, а й зміцнювати свої позиції на ринку.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ ПРАТ «СК «УНІКА»

3.1. Розробка стратегії управління фінансовою безпекою страхової компанії в умовах сучасних викликів

Стратегія фінансової безпеки є однією із важливих стратегій страхової компанії, тому вона повинна ґрунтуватися на об'єктивних закономірностях подальшого розвитку фінансових відносин у страховому секторі фінансового ринку, визначати мету і завдання для всієї системи забезпечення фінансової безпеки страхової компанії, орієнтуватися на розробку і послідовне здійснення ефективних заходів, що стосуються закріплення та розвитку позитивних і подолання негативних тенденцій у сфері фінансових відносин між страховими корпораціями та іншими контрагентами [75].

На основі аналізу підходів до визначення стратегії фінансової безпеки, наведених в роботах, приходимо до визначення стратегії фінансової безпеки страхової компанії, як моделі функціонування та розвитку страхової корпорації, в рамках якої ставляться певні цілі та завдання в розрізі видів діяльності, на основі визначення фінансових інтересів, ідентифікації та аналізу внутрішніх і зовнішніх загроз фінансовій безпеці, наявності достатнього ресурсного забезпечення, а також розробляються та здійснюються заходи, спрямовані на реалізацію намічених цілей та завдань.

Отже, стратегія забезпечення фінансової безпеки страхових корпорацій, як функціональна стратегія, має узгоджуватись і працювати на корпоративну стратегію, яка, в свою чергу, повинна спиратися на функціональні, в тому числі, і на стратегію забезпечення фінансової безпеки.

Стратегія фінансової безпеки страхових корпорацій охоплює всі складові фінансової стратегії страхової корпорації в залежності від їх фінансових інтересів, об'єктів управління та видів діяльності з позицій фінансової безпеки.

Зокрема, відповідно до пріоритетних фінансових інтересів страхові корпорації в рамках стратегії фінансової безпеки формують стратегію фінансової стабільності, формування фінансових ресурсів, управління ризиками, інвестиційну та стратегію прибутковості [14].

В залежності від об'єктів управління, структура стратегії фінансової безпеки страхових корпорацій охоплює такі складові: стратегії управління активами, стратегії управління капіталом, інвестиційної стратегії, стратегії управління грошовими потоками, стратегії управління фінансовими ризиками, стратегії управління доходами, витратами і прибутком

На основі отриманих результатів аналізу діяльності ПрАТ «СК «УНІКА» можна зробити висновок, що товариство впроваджує стратегію обмеженого зростання, оскільки основні показники діяльності збільшуються, але незначними темпами, при цьому підтримується достатній рівень фінансової безпеки.

Така стратегія узгоджується з умовами зовнішнього середовища для страхової компанії та поточною ситуацією на українському страховому ринку, який з 2023 року демонструє ознаки відновлення [35].

Стратегічне управління фінансовою безпекою страхової компанії необхідно розглядати як системний процес, який охоплює розробку та реалізацію довгострокових заходів, спрямованих на забезпечення фінансової стійкості та захист корпоративних ресурсів від потенційних загроз. Такий процес включає прогнозування ризиків, аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища, а також впровадження превентивних дій для мінімізації негативних впливів на фінансові інтереси компанії та збереження її конкурентоспроможності [75].

Основними завданнями стратегічного управління фінансовою безпекою ПрАТ «СК «УНІКА» мають бути:

- забезпечення фінансової стабільності – підтримання достатнього рівня капіталу та резервів для виконання зобов'язань перед клієнтами та стейкхолдерами;

- захист корпоративних ресурсів – розробка і впровадження превентивних заходів для захисту активів компанії від можливих фінансових загроз і ризиків;

- оптимізація фінансових потоків – ефективне управління грошовими потоками для забезпечення безперебійної діяльності та підвищення ліквідності товариства;

- підвищення конкурентоспроможності – формування фінансової стратегії, яка сприятиме зміцненню позицій ПрАТ «СК «УНІКА» на ринку страхування та покращенню її репутації;

- мінімізація ризиків – оцінка та аналіз можливих загроз для вчасного реагування на зміни у фінансовому середовищі та забезпечення адаптації компанії до нових викликів;

- забезпечення фінансової прозорості та звітності – підтримка високого рівня довіри серед інвесторів, партнерів та клієнтів завдяки прозорій фінансовій звітності та відповідності регуляторним вимогам.

Основними факторами впливу на покращення рівня управління фінансовою безпекою ПрАТ «СК «УНІКА» є:

- капіталізація – забезпечення достатнього рівня капіталу для підтримки платоспроможності та виконання фінансових зобов'язань перед клієнтами;

- страхові резерви – створення резервів для покриття можливих страхових виплат, що сприяє стабільності компанії в разі великих витрати;

- інвестиційна діяльність – ефективне управління інвестиціями для забезпечення приросту капіталу, що дозволяє диверсифікувати джерела доходів та підвищити фінансову стійкість;

- управління ризиками – ідентифікація, аналіз та оцінка ризиків з подальшим їх зниженням через розробку та впровадження заходів контролю, що сприяє зменшенню впливу несприятливих факторів;

- диверсифікація портфеля страхових продуктів – розширення асортименту послуг і продуктів для зниження залежності від окремих сегментів ринку та стабілізації доходів;

- підтримка ліквідності – забезпечення достатнього рівня ліквідних активів для оперативного виконання фінансових зобов'язань і підтримки довіри клієнтів та партнерів;

– контроль за витратами – оптимізація витрат і підвищення ефективності операцій для збереження прибутковості навіть у періоди нестабільності ринку;

– моніторинг ринкових умов – регулярний аналіз економічного і регуляторного середовища для своєчасного реагування на зміни та адаптації фінансової стратегії компанії.

Досягнення цілей підвищення якості управління фінансовою безпекою ПрАТ СК «УНІКА» можливе за умов регулярного аналізу як зовнішніх, так і внутрішніх факторів, що впливають на компанію, що дозволить виявити потенційні загрози та розробити попереджувальні заходи для їх уникнення. Для дослідження середовища ПрАТ «СК «УНІКА» було проведено SWOT-аналіз, який дозволив комплексно оцінити сильні та слабкі сторони компанії, а також можливості та загрози (табл. 3.1)

Таблиця 3.1

SWOT-аналіз ПрАТ «СК «УНІКА»

Сильні сторони	Слабкі сторони
1	2
Лідерські позиції у рейтингах вітчизняних страхових компаній дозволяє компанії не лише залучати більше клієнтів, а й конкурувати з іншими великими гравцями на ринку	Суттєвий тиск конкуренції на функціонування компанії.
Відмінна репутація на вітчизняному ринку страхування позитивно впливає на можливість залучення інвесторів і партнерів	Зростання ризиків військові дії суттєво підвищують ймовірність масштабних збитків
Широка мережа філій та представництв дозволяє компанії бути ближчою до клієнтів і оперативно реагувати на їхні потреби, що сприяє збільшенню частки на ринку, особливо в регіонах, де конкуренція може бути меншою	Висока вартість послуг через підвищені ризики
Висока кваліфікація працівників дозволяє вирішувати складні ситуації та максимально швидко реагувати на зміни на ринку	Регуляторні обмеження у законодавстві ускладнюють ведення страхового бізнесу
Збалансований портфель страхових продуктів дозволяє компанії знижувати ризики і досягати стабільного фінансового результату	Обмежені фінансові ресурси через військові дії, що впливає на платоспроможність клієнтів.

Продовження табл.3.1

1	2
Індивідуальний підхід до кожного клієнта дозволяє задовольняти особливі потреби клієнтів, що сприяє розвитку стійких, довгострокових відносин	
Досвід управління ризиками – компанії володіє напрацьованими методиками та підходами до оцінювання та мінімізації ризиків.	Індивідуальний підхід до кожного клієнта – Персоналізоване обслуговування забезпечує не тільки високий рівень задоволеності клієнтів, а й зміцнює лояльність. Оцінка ризиків та розробка індивідуальних програм страхування.
Інноваційні страхові продукти, які мають найвищу питому вагу у страховому портфелі та враховують специфічні ризики воєнного стану.	
Наявність резервних фондів для виплат у разі значних збитків	
Можливості	Загрози
Міжнародне співробітництво з перестраховальними компаніями за кордоном для розподілу ризиків.	Тривала війна може призвести до серйозних фінансових втрат і виснаження ресурсів
Розширення ринку шляхом впровадження нових страхових продуктів, орієнтованих на покриття ризиків, пов'язаних з війною, та залучення нових клієнтів.	Економічна криза здатна знизити платоспроможність клієнтів і спричинити зростання банкрутств.
Впровадження інновацій та цифрових технологій для вдосконалення процесів оцінки ризиків, укладання договорів та виплат компенсацій.	Політична нестабільність може створювати додаткові ризики та ускладнювати ведення бізнесу.
Реалізація програм корпоративної соціальної відповідальності, спрямованих на підтримку осіб, постраждалих від військових дій, що може підвищити репутацію компанії.	Несподівані зміни в законодавстві можуть встановлювати нові бар'єри, що ускладнюють діяльність страхових компаній.
Державна підтримка у вигляді отримання субсидій, гарантій та іншої допомоги для забезпечення стабільності в кризовий період.	Психологічні наслідки серед населення можуть знижувати попит на страхування та бажання укладати страхові договори.
Залучення інвестицій від міжнародних фінансових установ для забезпечення стабільного розвитку та фінансової безпеки.	

Загальний аналіз результатів SWOT для ПрАТ «СК «УНІКА» свідчать про сильні позиції, зокрема лідерство на ринку, відмінну репутацію, кваліфікований персонал і збалансований портфель продуктів, що дозволяє забезпечити стабільність і задовольняти потреби клієнтів. Проте, суттєвий тиск конкуренції, військові ризики, високі витрати та регуляторні обмеження створюють значні

труднощі для ведення бізнесу. Можливості для росту включають міжнародне співробітництво, впровадження інноваційних продуктів і програм корпоративної соціальної відповідальності, тоді як основними загрозами є економічні та політичні нестабільності, зміни в законодавстві та негативний вплив війни на фінансовий стан компанії.

Подальша стратегія щодо фінансової безпеки ПрАТ «СК «УНІКА» повинна включати комплексний підхід, орієнтований на ефективне управління ризиками через використання перестраховування та інноваційних страхових продуктів, що відповідають вимогам воєнного стану. Окрім того, важливим є збільшення фінансових резервів та їх оптимізація для забезпечення своєчасних виплат, а також впровадження цифрових технологій для автоматизації бізнес-процесів та зниження витрат (рис. 3.1).

Рис. 3.1 Основні напрями підвищення ефективності управління фінансовою безпекою ПрАТ «СК «УНІКА»

У системі управління ПрАТ «СК «УНІКА» використовуються стандартні управлінські інструменти. Разом з тим, наразі існує велика кількість сучасних методів управління фінансовими ризиками для страхової компанії, основні з яких наведені у табл. 3.2.

Узагальнюючи висновки та пропозиції вчених [1,22,23,28] з метою забезпечення фінансової безпеки ПрАТ СК «УНІКА», вважаємо за доцільне рекомендувати такі заходи:

- удосконалення диверсифікації інвестиційного портфеля. Для зниження фінансових ризиків слід розширити інвестиційні інструменти та клас

активів, зокрема за допомогою новітніх технологій для оперативного аналізу та коригування портфеля в реальному часі;

Таблиця 3.2

Аналіз традиційних та інноваційних інструментів управління фінансовими ризиками страхової компанії [33,47]

Область управління фінансовими ризиками	Традиційні методи управління фінансовими ризиками	Інноваційні методи управління фінансовими ризиками	Переваги інноваційних методів управління фінансовими ризиками
1	2	3	4
Диверсифікація інвестиційного портфеля	Розподіл інвестицій по різних класах активів (акції, облігації, нерухомість) для зменшення ризиків	Використання алгоритмів машинного навчання для оптимізації диверсифікації портфеля в реальному часі	Покращення точності прогнозів і зменшення людського фактору, швидка адаптація до змінюваних умов
Стратегія ризик-премія	Використання історичних даних для оцінки премії за ризик, традиційні коефіцієнти доходності	Моделювання сценаріїв за допомогою фінансових симуляцій та великих даних для точнішого визначення ризик-премії	Збільшення точності в оцінці ризиків, що дозволяє ефективніше встановлювати премії для кожного виду ризику
Активне управління портфелем	Постійне переглядання інвестицій та коригування на основі ручних аналізів	Використання алгоритмів для автоматичного ребалансування портфеля в залежності від ринкових змін	Зниження витрат часу на управління портфелем, автоматизація прийняття рішень для оптимізації прибутковості
Збільшення капіталу	Емітентні випуски акцій, залучення кредитів та позик для фінансування	Використання краудфандингових платформ та альтернативних інвестиційних механізмів для залучення капіталу	Розширення можливостей для залучення інвестицій, гнучкість у виборі джерел фінансування
Моніторинг та аналіз ризиків	Регулярний фінансовий моніторинг та аудит, використання традиційних методів оцінки ризиків	Використання аналітики великих даних (Big Data) та штучного інтелекту для реального часу оцінки та прогнозування ризиків	Швидка реакція на зміни ринкових умов, глибша та більш точна оцінка ризиків, можливість прогнозування майбутніх загроз

Джерело: [3]

– запровадження сучасних стратегій ризик-премії. Використання складних фінансових моделей, включаючи алгоритми машинного навчання та

аналіз великих даних, дозволить точніше оцінювати ризики і відповідно визначати премії для кожного виду страхових послуг;

– оптимізація управління портфелем за допомогою автоматизації. Застосування систем автоматичного ребалансування портфеля та інтеграція інструментів штучного інтелекту для виявлення нових ризиків дасть змогу більш ефективно реагувати на ринкові зміни та забезпечити стабільність компанії;

– залучення альтернативних джерел капіталу. Враховуючи потребу в швидкому зростанні капіталу, рекомендовано розглядати можливості залучення інвестицій через краудфандинг та інші альтернативні методи фінансування, що дозволять не лише збільшити капітал, але й диверсифікувати джерела фінансування;

– покращення моніторингу та аналізу ризиків. Впровадження аналітики великих даних для моніторингу ризиків у реальному часі дозволить своєчасно виявляти загрози та скоригувати стратегії компанії, що сприятиме підвищенню її фінансової безпеки.

3.2. Впровадження сучасних технологій для вдосконалення управління фінансовою безпекою страхової компанії

Цифрові трансформації більшості сфер економічної діяльності є визначальним елементом цифрової економіки, а інноваційні технології є основою стратегій розвитку. Глобальний індекс кібербезпеки (GCI) [72], який вимірює прихильність країн до якісної кібербезпеки на глобальному рівні для підвищення обізнаності про важливість і різні аспекти цієї проблеми та створення культури кібербезпеки глобального масштабу з метою стимулювання інтеграції цієї культури в інформаційно-комунікаційні технології. Оскільки кібербезпека має широку сферу застосування, що охоплює багато галузей і різні сфери, рівень розвитку або залученості кожної країни оцінюється за п'ятьма основними напрямками – правові заходи, технічні заходи, організаційні заходи, нарощування потенціалу і співробітництво – і потім підсумовується в загальну

оцінку [68]. Як показали дослідження, Україна належить до країн із середнім рівнем виконання обов'язків із кібербезпеки поряд із такими країнами як Болгарія, Естонія, Індія, Китай, Польща, Швейцарія, Японія. Щорічно рейтингова позиція України зростає з 58-го місця до 54-ого з-понад 170 країн світу.

Зважаючи на те, що сучасні системи автоматизації бізнес-процесів страхових компаній реалізовані як розподілена за функціями та засобами цифрова система управління, яка представлена сукупністю апаратних та програмних засобів, котрі забезпечують збір, накопичення, обробку, надання та передачу інформації, постає нагальне питання необхідності захисту страхових компаній від кібернетичних атак, особливо у процесі переходу від класичної парадигми кібербезпеки до парадигми кіберсталості. Страхові компанії активно впроваджують відносно новий вид страхування – кібер-страхування, хоча й самі як частина приватного сектору потерпають від кіберзлочинності. Страхування від кібератак поки не здатне абсолютно надійно захистити фінансове становище страхувальника, але може позначитися на капіталі страховика. Головна причина – брак знань у такій надскладній технологічній галузі.

В залежності від кінцевої мети хакерів атаки можуть бути як на страховиків, так і на страхувальників. У кіберполіції України виокремлюють основні схеми, які застосовують кібершахрайники: фішинг-надсилення фейкових електронних листів зі шкідливим програмним забезпеченням; вішинг-використання мобільного зв'язку з метою вкрати персональні та платіжні дані; не справжні інтернет-магазини, у тому числі і страхові компанії, які продають неіснуючий товар і просять передоплату; не справжні сервіси для переказу грошей [54]. Кіберризика мають свої особливості, певні види подій і можливі збитки та, на відміну від традиційних ризиків, можуть наздогнати бізнес в будь-якій точці світу і практично в кожному бізнес-процесі [25–48].

Приймаючи до уваги вплив продажів страхових продуктів на вартість страхової компанії та особливості діяльності страхових компаній найбільш сприйнятливими активами страхових компаній до кіберінцидентів можна

визначити дані, тобто інформацію про споживачів, інфраструктуру, прикладні програми та пристрої (рис. 3.3).

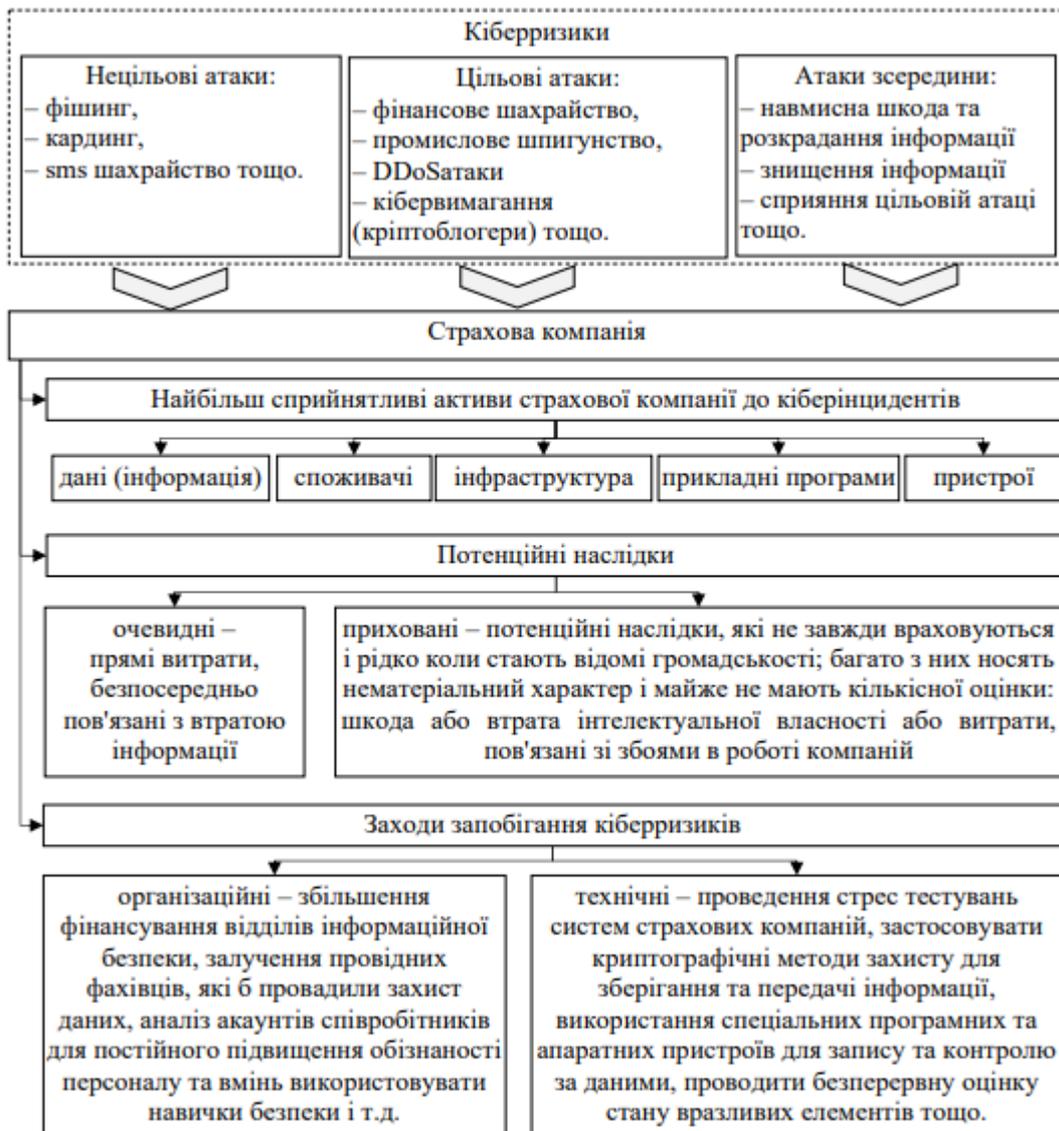

Рис.3.3. Концептуальні заходи захисту активів страхових компаній від кіберризиків

Під час оцінки потенційних наслідків від кібератак керівникам компаній слід враховувати 14 можливих наслідків [19]. До очевидних належать прямі витрати, безпосередньо пов'язані з втратою інформації. До неочевидних або прихованих відносяться потенційні наслідки, які не завжди враховуються і рідко коли стають відомі громадськості; багато з них носять нематеріальний характер і майже не мають кількісної оцінки: шкода або втрата інтелектуальної власності

або витрати, пов'язані зі збоями в роботі компаній.

Але, ураховуючи швидкий розвиток науково-технологічного прогресу, ПрАТ «СК «УНІКА» повинне інтегрувати інноваційні підходи в управління фінансовими ризиками. Для забезпечення фінансової безпеки компанії, яке вимагає обробки великого обсягу даних, доцільно впровадити сучасні технології, такі як штучний інтелект, блокчейн та хмарні технології (рис. 3.4), що сприятимуть вдосконаленню процесу управління страховими ризиками в компанії.

Рис. 3.4. Сучасні технології удосконалення управління фінансовими ризиками страховика

Штучний інтелект (ШІ) дозволяє значно підвищити ефективність управління фінансовими ризиками завдяки здатності аналізувати великі обсяги даних в реальному часі. Використання алгоритмів машинного навчання дозволяє точно прогнозувати ризики, що виникають у фінансових операціях, а також автоматизувати процеси оцінки та прийняття рішень. ШІ може ідентифікувати приховані закономірності в поведінці клієнтів, що допомагає страховій компанії своєчасно коригувати стратегії страхування та інвестицій, знижуючи потенційні втрати від несподіваних ситуацій [2].

Блокчейн забезпечує прозорість та безпеку операцій, що є критично важливим для страхової компанії, особливо в умовах високих фінансових ризиків. Технологія дозволяє створити захищені реєстри для зберігання даних, що виключає можливість їх зміни або маніпулювання, що знижує ймовірність

шахрайства, підвищує довіру до страхових продуктів і послуг, а також забезпечує швидке і безпечне оброблення страхових претензій та виплат. Блокчейн також дає змогу ефективно управляти ризиками через зниження операційних витрат і забезпечення автоматизації процесів через смарт-контракти [12].

Хмарні технології надають страховим компаніям гнучкість і масштабованість в обробці даних та управлінні фінансовими активами. Вони дозволяють зберігати великі обсяги інформації без необхідності в інвестиціях у дорогі фізичні сервери, що знижує витрати на інфраструктуру. Хмарні платформи забезпечують швидкий доступ до даних та аналітики, що сприяє оперативному прийняттю рішень у сфері управління фінансовими ризиками. Крім того, хмарні рішення дозволяють зменшити час на обробку заявок та страховки, підвищуючи оперативність і ефективність надання послуг клієнтам [24].

Наступний, напрям передбачає впровадження інструментів ризик-менеджменту. Ризик-менеджмент у страхуванні передбачає комплекс заходів, спрямованих на зниження або мінімізацію ризиків через дії страховика та експерта, з метою забезпечення стабільності у економічних відносинах [63].

Концептуальний підхід до впровадження ризик-менеджменту в страхуванні охоплює ключові аспекти, що представлені на рисунку 3.4.

Страхування з погляду ризик-менеджменту передбачає створення та використання страхового фонду певною групою осіб, які мають спільний страховий інтерес, визначений ризиковими факторами, пов'язаними з конкретними умовами часу та місця.

Ризик-менеджмент у страхуванні має свої особливості для кожного виду страхового продукту. Зокрема, в страхуванні основні елементи процесу ризик-менеджменту включають ідентифікацію ризиків, що передбачає ретельну перевірку інвестиційної складової та індивідуальний аналіз даних кожного страхувальника.

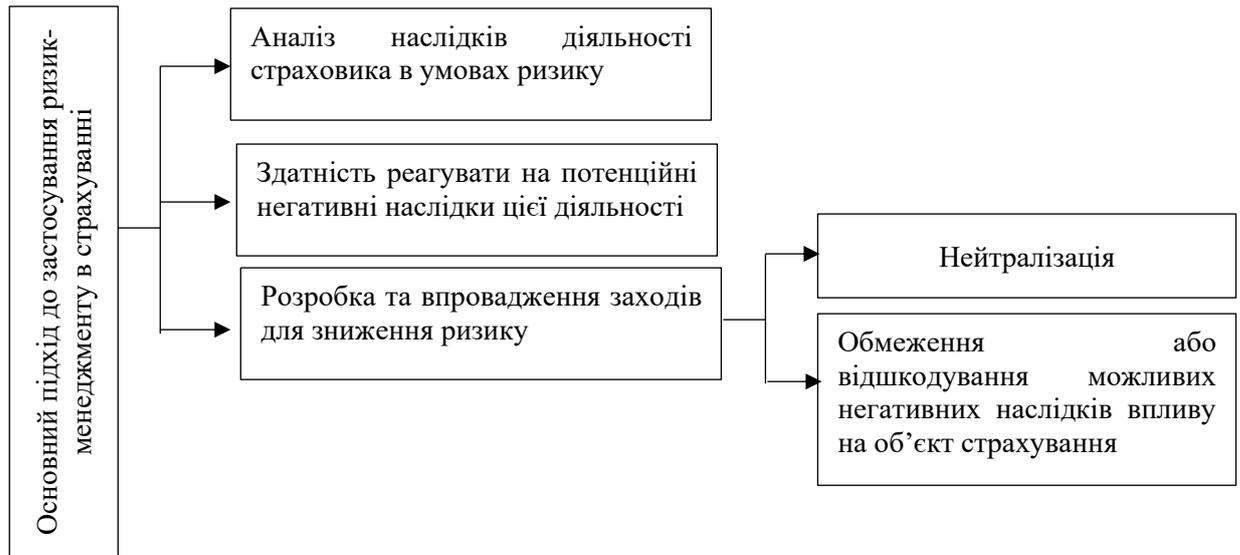

Рис. 3.5. Концептуальний підхід до застосування ризик-менеджменту для ПрАТ «СК «УНІКА» [11]

Повномасштабні військові дії стали стимулом для розвитку ризик-менеджменту на системному рівні. З 2014 року страховики почали включати до договорів застереження про «воєнні» ризики, згідно з якими страхування не діє на територіях, де проводяться бойові дії, а також на тимчасово окупованих територіях України. Це означало, що жодні випадки, які викликані бойовими діями, так і не пов'язані з ними, не визнаються страховими, якщо вони сталися в зоні бойових дій або на території, яка перебуває під контролем ворога. Однак у контексті повномасштабного російського вторгнення з 24 лютого 2022 року такі «територіальні» виключення стають суперечливими, оскільки бойові дії не обмежуються певними регіонами, а чіткий нормативний перелік адміністративно-територіальних одиниць, де тривають бойові дії, наразі відсутній.

Незважаючи на труднощі, викликані війною, ринок страхування продовжує функціонувати та адаптується до нових умов. ПрАТ «СК «УНІКА» укладає нові контракти, обслуговує своїх поточних клієнтів як у звичайному режимі, так і через онлайн-сервіси, забезпечуючи виплати. В умовах війни страховик все частіше надає клієнтам можливість відстрочки платежів,

вирішення спорів без виклику поліції, оформлення договорів через інтернет навіть для осіб, які перебувають за кордоном, а також надає онлайн-консультації, які покривають витрати на лікування за кордоном [44].

Отже, можна виділити основні напрямки реалізації заходів ризик-менеджменту для ПрАТ «СК «УНІКА» під час воєнного стану:

- зниження впливу ризиків, пов'язаних із персоналом компанії, через впровадження ефективної корпоративної комунікаційної політики та створення чітких алгоритмів дій для кожної кризової ситуації;

- розробка адаптованих моделей поведінки під час переговорів, запровадження превентивних заходів та вдосконалення комплаєнс-політики;

- оцінка змін у законодавчій базі в умовах війни, щоб своєчасно спланувати стратегію компанії та надати необхідні рекомендації для страхувальників;

- підвищення рівня кібербезпеки для ефективного управління ризиками, пов'язаними з майном, документацією, інтелектуальною власністю та онлайн-ресурсами компанії.

Таким чином, основними напрямками для підвищення управління фінансовою безпекою ПрАТ «СК «УНІКА» визначено:

- застосовувати новітні інструменти управління фінансовими ризиками;

- впровадження інноваційних технологій для обробки великих баз даних;

- застосування інструментів ризик-менеджменту.

Для забезпечення стабільності і захисту фінансових ресурсів ПрАТ «СК «УНІКА» необхідно зосередитися на диверсифікації інвестиційного портфеля, підвищенні ефективності управління фінансовими потоками, оптимізації витрат і зростанні ліквідності. Важливим кроком є впровадження інноваційних технологій, таких як використання алгоритмів машинного навчання для управління ризиками та автоматизації процесів. Крім того, стратегічне управління фінансовою безпекою повинно враховувати ризики, пов'язані з політичною і економічною нестабільністю, а також посилювати впровадження фінансової прозорості та покращення корпоративної соціальної відповідальності

для підвищення репутації компанії.

Реалізація цих напрямків вимагає системного підходу, який поєднує короткострокові та довгострокові стратегії. Одним із ключових завдань є розробка комплексної системи моніторингу фінансової безпеки, яка включає регулярний аналіз фінансових показників, прогнозування ризиків та їх впливу на діяльність компанії. Це дозволить ПрАТ «СК «УНІКА» своєчасно реагувати на зовнішні виклики та забезпечувати стабільність операційної діяльності.

Особливу увагу слід приділити навчанню персоналу в сфері ризик-менеджменту та фінансового аналізу. Інвестиції в професійний розвиток співробітників сприятимуть підвищенню ефективності прийняття управлінських рішень і зниженню впливу людського фактора на ризиковані операції. Крім того, для зміцнення корпоративної культури важливо інтегрувати принципи сталого розвитку та корпоративної етики у всі аспекти діяльності компанії.

Таким чином, інтеграція сучасних технологій, посилення фінансового контролю, оптимізація інвестиційної діяльності та підвищення ефективності управління фінансовими ризиками стануть запорукою зміцнення фінансової безпеки ПрАТ «СК «УНІКА» та сприятимуть її подальшому розвитку як стабільного гравця на ринку страхових послуг.

Висновки до розділу 3

У даному розділі було детально проаналізовано основні напрями вдосконалення управління фінансовою безпекою страхової компанії ПрАТ «СК «УНІКА», які є критично важливими для забезпечення стабільності, ефективності та конкурентоспроможності її діяльності в умовах сучасних викликів та змін на ринку.

Акцентовано увагу на необхідності розробки та впровадження комплексної стратегії управління фінансовою безпекою, яка повинна бути системною, гнучкою та орієнтованою на довгостроковий результат. Зокрема, стратегія має охоплювати аналіз поточного стану фінансових ресурсів компанії, оцінку наявних та потенційних ризиків, а також розробку дієвих механізмів щодо

їх мінімізації. Важливою складовою є прогнозування потенційних загроз на основі як внутрішніх, так і зовнішніх факторів, що впливають на фінансову стійкість компанії. Серед них можна виділити: економічні коливання, зміни у законодавчій та регуляторній політиці, технологічні нововведення, а також глобальні тенденції у страхуванні.

Особливий акцент зроблено на необхідності підвищення адаптивності компанії до змін у зовнішньому середовищі. Це передбачає постійний моніторинг ринкової кон'юнктури, впровадження гнучких механізмів управління фінансовими потоками та оперативне реагування на непередбачувані зміни. Актуальними залишаються виклики, пов'язані з економічною нестабільністю, інфляційними процесами та зростаючими вимогами регуляторів, що вимагає від компанії більшої ефективності та стратегічної далекоглядності.

Також було розглянуто можливості використання сучасних технологій та інновацій для підвищення рівня фінансової безпеки страхової компанії. Зокрема, йдеться про автоматизацію ключових процесів, що дозволяє зменшити витрати часу та ресурсів на виконання рутинних операцій. Використання передових аналітичних інструментів для обробки та аналізу великих обсягів даних забезпечує більш точне прогнозування ризиків, розробку оптимальних фінансових рішень та підвищення ефективності діяльності компанії загалом.

Окремої уваги заслуговує впровадження систем кібербезпеки та цифрових технологій, які спрямовані на захист конфіденційної інформації клієнтів та забезпечення надійності фінансових операцій. У сучасних умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій загрози у вигляді кібер-атак та збоїв у системах є особливо актуальними, що вимагає від компанії комплексного підходу до захисту своїх даних та активів.

Крім того, для підвищення фінансової безпеки важливо використовувати інноваційні методи управління ризиками, серед яких: диверсифікація інвестиційного портфеля, оптимізація структури капіталу, створення ефективних механізмів перестраховання та підвищення рівня ліквідності компанії. Такі заходи дозволяють компанії оперативно реагувати на фінансові

потрясіння, забезпечуючи стабільність її діяльності у довгостроковій перспективі.

Таким чином, впровадження комплексної стратегії управління фінансовою безпекою страхової компанії ПрАТ «СК «УНІКА» у поєднанні з активним використанням сучасних технологій та інноваційних рішень є ключовими чинниками її успішного функціонування у динамічному та непередбачуваному середовищі. Реалізація запропонованих заходів сприятиме зміцненню фінансової стійкості, підвищенню ефективності управлінських рішень, зміцненню довіри клієнтів та партнерів, а також забезпеченню високої конкурентоспроможності компанії на страховому ринку.

ВИСНОВОК

У роботі було розглянуто теоретичні та практичні аспекти управління фінансовою безпекою страхової компанії на прикладі ПрАТ «СК «УНІКА». На основі проведеного дослідження сформульовано низку висновків, які підкреслюють важливість фінансової безпеки як ключового елементу стійкості та конкурентоспроможності компанії.

У першому розділі визначено сутність фінансової безпеки страхової компанії, яка полягає в її здатності забезпечувати стійкість фінансових ресурсів, мінімізувати ризики та своєчасно виконувати свої зобов'язання. Проаналізовано механізми фінансової безпеки, що включають управління ризиками, моніторинг фінансового стану та забезпечення відповідності регуляторним вимогам. Особлива увага приділена особливостям регулювання і нагляду за діяльністю страхових компаній в умовах воєнного стану, які вимагають посиленого контролю за ліквідністю, платоспроможністю та управлінням ризиками.

У другому розділі проведено детальний аналіз управління фінансовою безпекою ПрАТ «СК «УНІКА», що дало змогу оцінити її поточний фінансовий стан, виявити сильні сторони та окреслити потенційні ризики.

Аналіз загальної характеристики ПрАТ «СК «УНІКА» показав, що компанія є однією з провідних на ринку страхових послуг України, демонструючи стабільні фінансові показники та високий рівень довіри з боку клієнтів. Це стало можливим завдяки зваженій стратегії управління, орієнтованій на якість послуг, інноваційний розвиток та дотримання регуляторних вимог.

Розгляд основних фінансових показників діяльності компанії дозволив зробити кілька важливих висновків:

- Платоспроможність компанії залишається на високому рівні, що підтверджує її здатність своєчасно виконувати зобов'язання перед клієнтами.
- Ліквідність продемонструвала певне зниження у 2022-2023 роках, що обумовлено впливом економічної нестабільності та воєнного стану. Однак

компанія активно вживає заходів для збереження необхідного рівня ліквідності, зокрема шляхом посилення контролю за фінансовими потоками та диверсифікації активів.

– Інвестиційна політика ПрАТ «СК «УНІКА» свідчить про обережний підхід до розподілу капіталу. Зростання обсягів депозитів у банках і створення резерву очікуваних кредитних збитків демонструють прагнення компанії мінімізувати ризики, пов'язані з ринковими коливаннями.

Оцінка фінансової безпеки компанії виявила, що її стратегія ризик-менеджменту є збалансованою та відповідає сучасним викликам. Впровадження механізмів управління ризиками, таких як регулярний аналіз ринкових умов і моніторинг фінансових індикаторів, забезпечує стійкість до зовнішніх впливів.

Значну увагу ПрАТ «СК «УНІКА» приділяє відповідності нормативам регуляторних органів, що сприяє зміцненню довіри з боку клієнтів і партнерів. Компанія також активно розвиває свою операційну діяльність, впроваджуючи новітні технології для автоматизації процесів, що дозволяє зменшувати витрати та підвищувати ефективність управління.

У третьому розділі визначено основні напрями покращення управління фінансовою безпекою ПрАТ «СК «УНІКА». Серед ключових рекомендацій – впровадження новітніх інструментів ризик-менеджменту, використання інноваційних технологій, таких як машинне навчання та блокчейн, для автоматизації процесів і зниження ризиків, а також диверсифікація інвестиційного портфеля. Важливим аспектом є підвищення фінансової прозорості, посилення системи внутрішнього контролю та вдосконалення корпоративного управління.

Таким чином, ПрАТ «СК «УНІКА» має всі необхідні передумови для підтримки фінансової стабільності та конкурентоспроможності. Реалізація запропонованих заходів дозволить компанії не лише забезпечити високий рівень фінансової безпеки, але й закласти основу для сталого розвитку на ринку страхових послуг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гладчук, О. (2023). ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА УКРАЇНСЬКИХ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ У СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ. *Економіка та суспільство*, (55). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-40>.
2. Бомба І. І. Управління безпековою діяльністю страхових компаній в Україні : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Львів, 2020. 20 с.
3. Агрес О., Волкова В. В. Тенденції розвитку страхового ринку в умовах нестійкого ринкового середовища. *Економіка і регіон: науковий вісник*. Полтава, 2016. № 1 (56). С. 17-24.
4. Калугарь А. В., Кучерівська С. С. Особливості взаємодії учасників страхування в період війни. *Економіка та суспільство*. 2022. № 46. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2022/1951>.
5. Нікіфоров П. О., Гладчук О. М., Кучерівська С. С. Формальні та неформальні інститути страхового ринку. *Інноваційна економіка*. 2021. № 5–6 [88]. С. 105–110.
6. Левковець Н. П., Бабич Л. М., Теслюк Н. П., Наконечна С. А., Гуцалюк О. І. Фінансова безпека страхових компаній в умовах інституційних змін. *Ефективна економіка*. 2021. № 8. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9155>.
7. Кривошлик, Т., Татаріна, Т., & Лещенко, І. (2024). СУТНІСТЬ ТА МІСЦЕ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ У СИСТЕМІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ. *Підприємництво та інновації*, (32), 172-179. <https://doi.org/10.32782/2415-3583/32.26>.
8. Марченко О.М., Пушак Я.Я., Ревак І.О. Фінансова безпека держави : навч. посіб. Львів, 2020. 356 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2964/1/FinansovaBezpeka_30-04_2020.pdf
9. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: Наказ Міністерства економічного розвитку і

торгівлі України від 29.10.2013 р. № 1277. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>.

10. Богріновцева Л., Бондарук О., Ключка О. Фінансова безпека страхового ринку: теоретичний аспект. Acta Academiae Beregsasiensis. Economics. 2023. Вип. 4. С. 216–226. URL: <https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe/article/view/91/104>.

11. Журавка О.С., Темченко А.Р., Федорченко В.Г. Теоретичні підходи до визначення фінансової стійкості страхових компаній. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 22(1). С. 117–122.

12. Приступа Л.А., Возовик І.А. Концептуальні засади фінансового управління страховою компанією в сучасному бізнессередовищі. Вісник Хмельницького національного університету. 2020. № 2. С. 125-129. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/01/25-1.pdf>.

13. Мельник С.І. Управління фінансовою безпекою підприємств: теорія, методологія, практика: монографія. Львів : «Растр-7», 2020. 384 с.

14. Шолойко А.С. Роль реінжинірингу бізнес-процесів при формуванні фінансової безпеки страховика. Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 21. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/21_2016/12.pdf.

15. Юдіна С.В., Григор'єва Н.М., Чуприна О.Г. Механізм забезпечення фінансової безпеки страхової компанії. Економіка і суспільство. 2018. №17. С. 627-633. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/17_ukr/92.pdf.

16. Омельчук Л.В. Сутнісні характеристики економічної безпеки страхової компанії з позиції теорії безпекознавства. Ефективна економіка. 2018. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6621>.

17. Гладчук О.М. Фінансова безпека українських страхових компаній у сучасних реаліях. Економіка та суспільство. 2023. № 55.

18. Ситник Н. С., Ковальчук М. П. Аналіз фінансової безпеки кредитного ринку України. Бізнес Інформ. 2018. № 12. С. 323-328. 10. Страховий

ринок України. Підсумки 2023 року. URL: <https://insa.com.ua/blog/strahovyj-rynok-ukrayiny-pidsumky-2023-roku/>.

19. Управління фінансовою безпекою підприємств: обліково-аналітичний аспект: монографія / Н. Л. Правдюк, Т. О. Мулик, Я. І. Мулик. – Київ: «Центр учбової літератури», 2019. – 224 с.

20. Кузьменко О.Г. Фінансова безпека страхового ринку України / О.Г. Кузьменко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/eko/06okt2014/31.pdf>.

21. Концепція фінансової безпеки України (проект) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://docus.me/d/930308..>

22. Official Journal of the European Communities [Електронний ресурс] ISSN 0378-6978L 228 Volume 1616 August 1973 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/ALL/?uri=CELEX%3A31973L0239>

23. The World Bank [Електронний ресурс] : Офіційний сайт. – Режим доступу: <https://data.worldbank.org/indicator>.

24. TIBCO Statistica [Електронний ресурс] / Офіційний сайт. – Режим доступу: <https://www.tibco.com/products/tibco-statistica>.

25. Про затвердження Методики розрахунку рівня економічної безпеки України [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства економіки України від 02.03.2007 № 60 / Законодавство України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0060665-07>.

26. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 № 1277 / Законодавство України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13>.

27. Про затвердження Порядку створення та використання гарантійного фонду у вигляді коштів для забезпечення виконання зобов'язань за правочинами щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів [Електронний ресурс] : Постанова Правління Національного банку України від 15.07.2013 № 277 /

Законодавство України. – Режим доступу :
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1315-13/sp:max15>.

28. Про затвердження Рекомендацій щодо аналізу діяльності страховиків [Електронний ресурс] : Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 17.03.2005 р. № 3755 / Законодавство України. – Режим доступу :
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v3755486-05>.

29. Про початок і ведення діяльності у сфері страхування і перестраховання (Solvency II) [Електронний ресурс] : Директива 2009/138/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 25.11.2009. – Режим доступу :
<http://nfp.gov.ua/content/direktivi-es.html>.

30. Фориншурер [Електронний ресурс] / Офіційний сайт. – Режим доступу: <https://forinsurer.com/ratings/nonlife/17/12/1>.

31. Медведєв О. К. Удосконалення механізму управління фінансово-економічною безпекою страхової компанії : магістер. кваліфікаційна робота : 073 Менеджмент / Медведєв Олег Костянтинович ; наук. керівник Ткаченко Олександр Сергійович; Дніпровський держ.аграр.-екон. ун-т, Ф-т обліку і фінансів, Каф. обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою. – Дніпро, 2023. – 76 с. – Режим доступу :
<https://dspace.dsau.dp.ua/handle/123456789/7615>.

32. Адонін С. В., Шиманська Д. О. Управління фінансовою стійкістю суб'єкта підприємницької діяльності. Ефективна економіка. 2022. № 3. URL:
<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10051>.

33. Дем'янчук, О., & Хохонік, К. (2023). МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка, (15), 167-171.

34. Агрес О., Грицина О., Синявська Л. Інноваційний розвиток страхової діяльності як один із методів зростання її ефективності. Аграрна економіка. Серія: Інновації та інноваційна діяльність. 2022. Т. 15. № 1-2. С. 26–34.

35. Агрес О., Рубай О., Синявська Л. Удосконалення управління фінансовими ризиками страхової компанії з метою підвищення її фінансової надійності. *Аграрна економіка*, 2023, Т. 16, № 3-4. С. 31-67. URL: <https://doi.org/10.31734/agrarecon2023.03-04.061>.

36. Бондарчук Н.В., Гуменчук В. Сутність фінансово-економічної безпеки підприємства та необхідність її забезпечення. *Ефективна економіка*. 2016. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5409>.

37. Бровко С. Страхування в умовах воєнного стану: виклики та перспективи. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 67. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-24>.

38. Глухова В.І., Крот Л.М. Управління ризиками діяльності страхових компаній в контексті фінансової безпеки. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-81>.

39. Давиденко Д.О., Шорох В.Д. Діяльність страхових компаній в умовах воєнного стану. Наукові дослідження молоді з проблем європейської інтеграції: зб. тез доп. XII Міжнар. наук.-практ. конф. мол. учен. та студ. (6 квітня 2023 року, м. Харків, Україна). Харків, 2023. С. 101–103.

40. Єрмошенко А.М. Механізм забезпечення фінансової безпеки страхових організацій : автореф. дис...канд. екон. наук: 08.06.01. Київ, 2006. 19 с.

41. Журавка О. С., Темченко А. Р., Федорченко В. Г. Теоретичні підходи до визначення фінансової стійкості страхових компаній. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 22(1). С. 117-122

42. Землячова О.А. Оцінка фінансового стану страховика та шляхи його поліпшення / *Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції*. – 2014. – №2. – С. 54–66.

43. Кірдіна О.Г., Стешенко О.Д. Ризик-менеджмент у страхуванні в умовах воєнного стану. *Вісник економіки транспорту і промисловості* 2022. № 78-79. С. 151–157.

44. Колодій А., Агрес О. та Колодій І. Перспективи впровадження системи відстежуваності продукції на основі технологій блокчейн як форми модернізації системи управління в аграрному секторі економіки. Аграрна економіка. 2021. Вип. 12 (1–2), с. 59–66.

45. Лубкей Н. П. Систематизація фінансових ризиків страхових компаній та особливості управління ними в Україні. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. № 20. С. 862–866.

46. Матвійчук Л. О. Концептуальні аспекти фінансової безпеки страхових компаній. Вісник Одеського національного університету. Економіка. 2013. Т. 18, Вип. 2(1). С. 30-32.

47. Нагайчук Н. Г. Інструментарій управління фінансовою безпекою страховиків. Вісник Університету банківської справи. 2014. № 2 (20). С. 195-198.

48. Офіційне Інтернет-представництво Національного банку України: Регулювання ринку небанківських фінансових послуг. 2024. URL: <https://bank.gov.ua/ua/supervision/regulation-nonbank-fs-market>.

49. Папка О. С. Теоретичні аспекти фінансової безпеки страхових корпорацій. Наукові записки [Української академії друкарства]. 2011. № 3. С. 109-112.

50. Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: Постанова правління Національного банку України № 351 від 30.06.2016 р., URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#Text>.

51. Рейтинг страхових компаній України. URL: <https://forinsurer.com/ratings/nonlife>.

52. Рубан О. О. Фінансова безпека страхової компанії як інтегральна характеристика фінансового стану. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. 2011. № 33. С. 33-42.

53. Ситник Н., Тишковець М. Фінансово-економічна безпека страхової компанії та її забезпечення. Економіка та суспільство. 2022. Вип. (38). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-7>.

54. Ситник Н.С.1, Михайлюк М.В. Загрози та ризики фінансової безпеки страхового ринку України в умовах війни. Молодий вчений. 2023. № 5 (117) [URL:https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-5-117-33](https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-5-117-33).
55. Скриль В.В. Фінансова безпека страхового ринку України. Економіка і регіон. 2023. № 3 (90). С. 126-138.
56. Сосновська О., Сірецька І. Тенденції інноваційного розвитку страхових компаній в Україні. European scientific journal of Economic and Financial innovation. 2021. Вип. 2 (8), с. 20–30. <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/136/118>.
57. Офіційний сайт страхова Компанія УНІКА. URL: <https://uniqa.ua/>
58. Фінансова звітність за 2023 р. URL: <https://uniqa.ua/storage/public-info/reports/>.
59. Шевчук О. Оцінка фінансового стану та ефективності діяльності страхових компаній України. Регіональна економіка. 2016. № 11. С. 137–142.
60. Шлапак Н. С. Проблеми розвитку страхового бізнесу у сучасних умовах. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності: збірник наукових праць. Маріуполь, 2017. Вип. 15. С. 268-272.
61. Антипенко, Н. В., Буга, Н. Ю., Рибак, О. М. Активізація страхового ринку України в умовах євроінтеграції. Publishing House «Baltija Publishing». 2021. С. 273-289.
62. Богріновцева Л., Бондарук О., Ключка О. Фінансова безпека страхового ринку: теоретичний аспект. 2023. № 4. Acta Academiae Beregsasiensis. Economics С. 216-226. DOI: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2023-4-216-226>.
63. Войтович Л.М. Страхова система України: концептуальні засади розвитку та державне регулювання: монографія. Міністерство освіти і науки України, Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів: Галич-Прес, 2023. 489 с.
64. Гладчук О. Фінансова безпека українських страхових компаній у сучасних реаліях. Економіка та суспільство. 2023. № 55. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-40>.

65. Гончаренко А. С., Зачосова, Н. В., Коваль, О. В. Стратегічні аспекти забезпечення фінансово-економічної безпеки страхових компаній у контексті розвитку конкурентоспроможного ринку страхових послуг. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія Економічні науки. 2020. № 2. С. 160-168.

66. Зубченко В.П., Ямненко Р.Є. Статистичні методи у ризиковому страхуванні: навчальний посібник. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ: Людмила, 2023. 330 с.

67. Левковець Н. П., Бабич Л. М., Теслюк Н. П., Наконечна С. А., Гуцалюк О. І. Фінансова безпека страхових компаній в умовах інституційних змін. Ефективна економіка. 2021. № 8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9155>.

68. Мельник В., Волкова В. Функціонування страхового ринку України: нові виклики та загрози. Галицький економічний вісник. 2023. № 5 (8) С. 71-80. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.05.

69. Національна асоціація страховиків України. URL:<https://www.nasu.com.ua/>.

70. Insurance indicators. OECD Statistics. URL: <https://stats.oecd.org/Index.aspx?QueryId=25444>.

71. Наукова робота «Фінансова безпека у сфері страхування». 2019. 36 с. URL: https://cibs.ubs.edu.ua/wp-content/uploads/2019/04/%D0%91%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B0_%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%85%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_nr.pdf

72. Конкурсна наукова робота «Аналіз фінансової безпеки страхового ринку України». 2019. 52 с. URL: https://kon-insurance.mnau.edu.ua/files/work_2019/6.pdf.

73. Шість головних викликів, з якими зустрівся страховий ринок упродовж шести місяців війни. URL: <https://interfax.com.ua/news/blog/856594-amp.html>.

74. Богріновцева Л., Бондарук О., Ключка О. Фінансова безпека страхового ринку: теоретичний аспект. Acta Academiae Beregsasiensis. Economics.2023. Вип. 4. С. 216-226. URL: <https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe/article/view/91/104>.

75. Журавка О.С., Темченко А.Р., Федорченко В.Г. Теоретичні підходи до визначення фінансової стійкості страхових компаній. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 22 (1). С. 117-122.

76. Левковець Н. П., Бабич Л. М., Теслюк Н. П., Наконечна С. А., Гуцалюк О. І. Фінансова безпека страхових компаній в умовах інституційних змін. Ефективна економіка. 2021. No 8. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=9155> DOI: 10.32702/2307-2105-2021.8.88.

77. Журавка О.С., Діденко І.В., Колесник А.І. Фактори впливу на фінансову безпеку страхових компаній. Економіка. Фінанси. Право. 2018. No 5/5. С. 15-20.

78. Кривошлик Т.Д.Фінансові ресурси у формуванні фінансового потенціалу страхової компанії. Наукові інновації та передові технології.2022. No 10(12). С. 235-250. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-10\(28\)-153-168](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-10(28)-153-168)

79. Блацак Б. Фінансовий потенціал у структурі потенціалу підприємства. Вчені записки ТНУ ім. В. Вернадського.Серія: Економіка і управління. 2019. Т. 30 (69), No 3.С. 74–78.

80. Тетяна Кривошлик, Ольга Димніч. Фінансова безпека страхової компанії як умова забезпечення фінансової безпеки страхового ринку. Успіхи і досягнення у науці. № 4(4) (2024). С.722-734.

ДОДАТКИ

Фінансова звітність ПрАТ «СК «УНІКА» за 2023 р.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНІКА"	Дата (рік, місяць, число)	2024	01	01
Територія	М.КИЇВ	за ЄДРПОУ	20033533		
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КАТОТТГ 1	UA8000000001078669		
Вид економічної діяльності	Інші види страхування, крім страхування життя	за КОПФГ	230		
Середня кількість працівників	2 951	за КВЕД	65.12		
Адреса, телефон	вулиця Теліги Олени буд. 6, літ. В м. КИЇВ, М. КИЇВ, М. КИЇВ обл., 04112, Україна		0672140932		

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2023 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	47 153	79 525
первісна вартість	1001	75 040	117 005
накопичена амортизація	1002	27 887	37 480
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	55 469	49 363
первісна вартість	1011	126 532	125 373
знос	1012	71 063	76 010
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	553 089	894 741
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиторські витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	75 534	107 366
Інші необоротні активи	1090	25 725	18 981
Усього за розділом I	1095	756 970	1 149 976
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	-	-
виробничі запаси	1101	-	-
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	56 166	56 204
з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 576	1 455
Поточні фінансові інвестиції	1160	1 407 130	1 697 232
Гроші та їх еквіваленти	1165	228 496	108 258
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	228 496	108 258
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частина перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	980 842	831 650
Усього за розділом II	1195	2 675 210	2 694 799
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	3 432 180	3 844 775

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	155 480	155 480
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	11 874	53 742
Додатковий капітал	1410	35 787	35 787
емісійний дохід	1411	35 787	35 787
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 037 915	1 450 664
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	1 241 056	1 695 673
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	1 755	8 873
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	122 804	58 562
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних вилат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	124 859	67 435
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	9 067	8 323
товари, роботи, послуги	1615	89 533	117 501
розрахунками з бюджетом	1620	1 420	27 301
у тому числі з податку на прибуток	1621	804	25 646
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	325	65
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	28 200	62 193
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1 938 020	1 866 284
Усього за розділом III	1695	2 066 565	2 081 667
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
V. Чиста вартість активів незарядженого пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	3 432 180	3 844 775

Керівник

Дмитро Литвак

Головний бухгалтер

Виноградова Наталя Валентинівна

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в порядку встановлення центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНІКА" (найменування)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2024	01	01
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за Рік 2023 р.			20033533		
Форма № 2 Код за ДКУД			1801003		

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
Чисті зароблені страхові премії	2010	2 738 760	2 412 952
премії підписані, валова сума	2011	2 919 461	2 700 804
премії, передані у перестраховування	2012	180 701	287 852
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(-)	(-)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	1 279 460	1 080 661
Валовий:			
прибуток	2090	1 459 300	1 332 291
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	-	-
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(442 884)	(352 558)
Витрати на збут	2150	(685 722)	(648 772)
Інші операційні витрати	2180	(119 954)	(69 542)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	210 740	261 419
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	408 378	274 862
Інші доходи	2240	19 090	29 664
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(132 077)	(151 868)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	506 131	414 077
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(93 381)	(83 592)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	412 750	330 485
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	56 372	4 582
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	(4 613)	2 480
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	51 759	7 062
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	9 891	595
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	41 868	6 467
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	454 618	336 952

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	6 601	4 400
Витрати на оплату праці	2505	347 878	266 431
Відрахування на соціальні заходи	2510	54 969	49 235
Амортизація	2515	38 917	25 575
Інші операційні витрати	2520	800 195	725 231
Разом	2550	1 248 560	1 070 872

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3887	3887
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3887	3887
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	106 187,29	85 023,15
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	106 187,29	85 023,15
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Дмитро Литвак

Головний бухгалтер

Виноградова Наталя Валентинівна

Додаток В

Фінансова звітність ПрАТ «СК «УНІКА» за 2022 р.

ПрАТ «СК «УНІКА»
Звіт про фінансовий стан

<i>У тисячах українських гривень</i>	Прим.	31 грудня 2022 року	31 грудня 2021 року
АКТИВИ			
Непоточні активи			
Інвестиції у боргові цінні папери	9	527 159	959 923
Обладнання та інші основні засоби	11	55 469	65 785
Нематеріальні активи	12	47 153	24 244
Непоточна частина відстрочених аквізиційних витрат	20	13 904	19 084
Непоточна частка перестраховиків у резерві незароблених премій	17	1 528	5 630
Розрахунки з Моторним (транспортним) страховим бюро України (МТСБУ)		75 534	55 962
Відстрочені податкові активи	23	11 257	2 210
Інші непоточні фінансові активи		5 220	5 220
Всього непоточних активів		737 224	1 138 058
Поточні активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	228 496	154 832
Депозити в банках	8	372 255	346 574
Інвестиції у боргові цінні папери, поточні	9	1 034 875	342 826
Дебіторська заборгованість за договорами страхування	10	269 200	327 753
Дебіторська заборгованість за договорами перестрашування	10	19 758	19 984
Інша поточна дебіторська заборгованість	10	2 576	2 787
Поточна частина відстрочених аквізиційних витрат	20	166 203	191 853
Поточна частка перестраховиків у резерві незароблених премій	17	19 210	115 801
Частка перестраховиків у резервах на покриття збитків	17	989 104	316 447
Передоплати та інші поточні нефінансові активи	13	95 868	81 704
Всього поточних активів		3 197 545	1 900 561
ВСЬОГО АКТИВІВ		3 934 769	3 038 619
КАПІТАЛ			
Зареєстрований капітал	18	155 480	155 480
Емісійний дохід		35 787	35 787
Резерв переоцінки цінних паперів		(51 283)	(10 067)
Нерозподілений прибуток		1 072 268	699 533
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		1 212 252	880 733

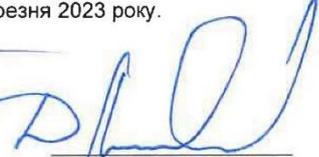
ПрАТ «СК «УНІКА»
Звіт про фінансовий стан

<i>У тисячах українських гривень</i>	Прим.	31 грудня 2022 року	31 грудня 2021 року
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Непоточні зобов'язання			
Непоточна частина резерву незароблених премій, загальна сума	17	20 284	36 361
Зобов'язання з оренди	15	12 898	20 933
Всього непоточних зобов'язань		33 182	57 294
Поточні зобов'язання			
Поточна частина резерву незароблених премій, загальна сума	17	867 246	1 004 540
Резерви на покриття збитків, загальна сума	17	1 356 360	596 729
Кредиторська заборгованість за договорами страхування	14	147 173	154 988
Кредиторська заборгованість за договорами перестрашування	14	188 038	233 189
Інша поточна кредиторська заборгованість	14	92 447	49 887
Поточне зобов'язання з податку на прибуток		804	19 885
Поточне зобов'язання з податку на дохід за договорами страхування		-	7 950
Нарахування та поточні забезпечення	16	28 200	23 813
Зобов'язання з оренди	15	9 067	9 611
Всього поточних зобов'язань		2 689 335	2 100 592
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		2 722 517	2 157 886
ВСЬОГО КАПІТАЛУ І ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		3 934 769	3 038 619

Затверджено до випуску керівництвом 28 березня 2023 року.

 Ульє Олена Володимирівна
 Голова Правління

 Виногорова Наталя Валентинівна
 Головний бухгалтер

 Литвак Дмитро
 Заступник Голови Правління з фінансових питань

ПрАТ “СК “УНІКА”
Звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід

<i>У тисячах українських гривень</i>	Прим.	2022 рік	2021 рік
Премії підписані, загальна сума	19	2 547 433	3 020 554
Зміни у резерві незароблених премій, загальна сума	19	153 371	(150 441)
Зароблені страхові премії		2 700 804	2 870 113
Премії, передані у перестраховання	19	(190 250)	(393 230)
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	19	(100 693)	13 071
Чисті зароблені страхові премії		2 409 861	2 489 954
Страхові відшкодування виплачені, загальна сума	19	(1 232 434)	(1 311 435)
Страхові відшкодування, отримані від перестраховиків	19	295 503	108 450
Зміни у резервах на покриття збитків, загальна сума	19	(759 631)	(244 885)
Зміна частки перестраховиків у резервах на покриття збитків	19	672 657	169 401
Чиста сума понесених витрат на страхові відшкодування		(1 023 905)	(1 278 469)
Аквізиційні витрати	19, 20	(652 689)	(652 014)
Інші витрати страхової діяльності		(7 828)	(8 418)
Результат від страхової діяльності до вирахування адміністративних та інших операційних витрат на страхову діяльність		725 439	551 053
Інвестиційні доходи	21	193 026	144 728
Адміністративні та інші операційні витрати	22	(453 801)	(424 131)
Прибуток за вирахуванням збитку/ (збиток за вирахуванням прибутку) від курсових різниць		186 808	(21 849)
Збитки від знецінення фінансових активів	9	(145 927)	-
Фінансові витрати	15	(3 155)	(3 031)
Інші операційні доходи		11 593	2 066
Інші доходи		7 697	7 527
Інші витрати		(102)	-
Прибуток до оподаткування		521 578	256 363
Витрати з податку на дохід за договорами страхування	23	(65 251)	(79 995)
Витрати з податку на прибуток	23	(83 592)	(31 983)
ПРИБУТОК ЗА РІК		372 735	144 385
Інший сукупний збиток			
<i>Статті, які можуть бути у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Оцінка фінансових інструментів, доступних для продажу:			
- Прибутки мінус збитки, що виникли протягом року		(196 270)	(13 746)
- Прибутки мінус збитки, рекласифіковані у прибуток чи збиток у результаті вибуття		80	2 623
- Прибутки мінус збитки, рекласифіковані у прибуток чи збиток у результаті знецінення	9	145 927	-
Податок на прибуток, визнаний безпосередньо в іншому сукупному доході	23	9 047	2 002
Інший сукупний збиток за рік		(41 216)	(9 121)
ВСЬОГО СУКУПНОГО ДОХОДУ ЗА РІК		331 519	135 264

Примітки, подані на стор. 8-58, є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

ПрАТ "СК "УНІКА"
Звіт про зміни в капіталі

<i>У тисячах українських гривень</i>	Статутний капітал	Емісійний дохід	Резерв переоцінки цінних паперів	Нерозподілений прибуток	Всього
Залишок на 1 січня 2021 року	155 480	35 787	(946)	605 148	795 469
Прибуток за рік	-	-	-	144 385	144 385
Інший сукупний збиток за рік	-	-	(9 121)	-	(9 121)
Всього сукупного доходу за рік	-	-	(9 121)	144 385	135 264
Дивіденди оголошені (Примітка 18)	-	-	-	(50 000)	(50 000)
Залишок на 31 грудня 2021 року	155 480	35 787	(10 067)	699 533	880 733
Прибуток за рік	-	-	-	372 735	372 735
Інший сукупний збиток за рік	-	-	(41 216)	-	(41 216)
Всього сукупного доходу за рік	-	-	(41 216)	372 735	331 519
Залишок на 31 грудня 2022 року	155 480	35 787	(51 283)	1 072 268	1 212 252

Фінансова звітність ПрАТ «СК «УНІКА» за 2021 р.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНІКА"	Дата (рік, місяць, число)	2022, грудень	КОДИ
Територія	М.КИЇВ	за ЄДРРНО	20033533	UA80000000001078669
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230	
Вид економічної діяльності	Інші види страхування, крім страхування життя	за КВЕД	65.12	
Середня кількість працівників	2 925			
Адреса, телефон	вулиця Теліги Олени, буд. 6, літ. В, ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ РАЙОН, М.КИЇВ обл., 04112, Україна		2256000	
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)				
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):				
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				☐
за міжнародними стандартами фінансової звітності				☐

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	22 288	24 244
первісна вартість	1001	44 063	48 338
накопичена амортизація	1002	21 775	24 094
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	68 179	65 785
первісна вартість	1011	106 590	118 597
знос	1012	38 411	52 812
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	397 103	965 143
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	208	2 210
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	174 253	210 937
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	56 473	55 962
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	718 504	1 324 281
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 198	1 236
виробничі запаси	1101	1 198	1 236
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховання	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	312 264	327 753
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	56 812	51 397
з бюджетом	1135	412	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	110 197	22 771
Поточні фінансові інвестиції	1160	1 094 324	689 400
Гроші та їх еквіваленти	1165	30 663	154 832
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	30 663	154 832
Витрати майбутніх періодів	1170	147	154
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	255 406	437 878
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	147 046	316 447
резервах незароблених премій	1183	108 360	121 431

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНІКА"	Дата (рік, місяць, число)	2021, грудень	КОДИ
Територія	М.КИЇВ	за ЄДРПОУ	30033533	UA80000000001078669
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230	
Вид економічної діяльності	Інші види страхування, крім страхування життя	за КВЕД	65.12	
Середня кількість працівників	² 925			
Адреса, телефон	вулиця Теліги Олени, буд. 6, літ. В, ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ РАЙОН, М.КИЇВ обл., 04112, Україна	2256000		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)				
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):				
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				
за міжнародними стандартами фінансової звітності				
				V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	22 288	24 244
первісна вартість	1001	44 063	48 338
накопичена амортизація	1002	21 775	24 094
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	68 179	65 785
первісна вартість	1011	106 590	118 597
знос	1012	38 411	52 812
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	397 103	965 143
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	208	2 210
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	174 253	210 937
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	56 473	55 962
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	718 504	1 324 281
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 198	1 236
виробничі запаси	1101	1 198	1 236
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	312 264	327 753
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	56 812	51 397
з бюджетом	1135	412	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	110 197	22 771
Поточні фінансові інвестиції	1160	1 094 324	689 400
Гроші та їх еквіваленти	1165	30 663	154 832
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	30 663	154 832
Витрати майбутніх періодів	1170	147	154
Частина перестраховика у страхових резервах	1180	255 406	437 878
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	147 046	316 447
резервах незароблених премій	1183	108 360	121 431

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	24 726	28 917
Усього за розділом II	1195	1 886 149	1 714 338
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	2 604 653	3 038 619

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	155 480	155 480
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-946	-10 067
Додатковий капітал	1410	35 787	35 787
емісійний дохід	1411	35 787	35 787
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	605 148	699 533
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	795 469	880 733
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	25 242	20 933
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	1 242 305	1 637 630
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	351 845	596 729
резерв незароблених премій	1533	890 460	1 040 901
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	1 267 547	1 658 563
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	8 623	9 611
товари, роботи, послуги	1615	46 499	49 246
розрахунками з бюджетом	1620	25 316	28 122
у тому числі з податку на прибуток	1621	25 045	27 835
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	84	354
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	38 865	43 741
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	400 606	344 436
Поточні забезпечення	1660	21 644	23 813
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	541 637	499 323
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	2 604 653	3 038 619

ЕП УЛЬЄ ОЛЕНА
ВОЛОДИМИРІВНА

ЕП Виноградова
Наталія
Валентинівна

Ульє Олена Володимирівна

Виноградова Наталія Валентинівна

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНІКА" (найменування)	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
			2022	01	01
	за СДРПОУ		20033533		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2021 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
Чисті зароблені страхові премії	2010	2 489 954	2 054 706
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	3 020 554	2 495 571
<i>премії, передані у перестраховання</i>	2012	393 230	321 343
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	150 441	133 982
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	13 071	14 460
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(-)	(-)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	1 202 985	908 741
Валовий:			
прибуток	2090	1 286 969	1 145 965
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	2110	(75 484)	(19 672)
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	(244 885)	494 035
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	169 401	(513 707)
Інші операційні доходи	2120	7 158	66 011
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(424 131)	(384 957)
Витрати на збут	2150	(652 014)	(548 737)
Інші операційні витрати	2180	(36 223)	(3 631)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	106 275	254 979
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	1 814	-
Інші фінансові доходи	2220	143 778	172 719
Інші доходи	2240	7 527	10 944
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(3 031)	(931)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	256 363	437 711
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(111 978)	(135 707)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	144 385	302 004
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	(11 123)	(14 394)
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(11 123)	(14 394)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(2 002)	(1 804)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(9 121)	(12 590)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	135 264	289 414

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	4 533	4 362
Витрати на оплату праці	2505	250 823	207 892
Відрахування на соціальні заходи	2510	50 043	43 371
Амортизація	2515	22 311	13 952
Інші операційні витрати	2520	784 658	667 748
Разом	2550	1 112 368	937 325

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3887	3887
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3887	3887
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	37 145,61358	77 695,90944
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	37 145,61358	77 695,90944
Дивіденди на одну просту акцію	2650	12 863,39079	6 094,00000

УЛЬЄ ОЛЕНА
ВОЛОДИМИРІВНА
А

ЕП Виноградова
Наталія
Валентинівна

Ульє Олена Володимирівна

Виноградова Наталія Валентинівна